

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

**«КОМПОНЕНТИ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ: ТЕОРІЯ ТА
ПРАКТИКА»**

Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Хореографія»
денної та заочної форм навчання

Харків - 2023

УДК 793.3(075.8)

ББК 85.32р

М

Методичні рекомендації «Компоненти балетмейстерської роботи: теорія та практика» для самостійної роботи здобувачів (другого) магістерського рівня вищої освіти спеціальності «Хореографія» денної та заочної форм навчання / Автори: О.В. Лиманська, О.Г. Покровська, О.М. Тіщенко, О.В. Барабаш, В.А. Алтухов, О.В. Єфімова. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 112 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 10 від 18.10.2023р.

Автори:

Лиманська О.В. – доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Покровська О.Г. – старший викладач кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Тіщенко О.М. – к.п.н., викладач кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Барабаш О.В. – старший викладач кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Алтухов В.А. – доцент, к.п.н., доцент кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Єфімова О.В. – к.п.н., доцент кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Рецензенти:

Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Андрущук Л.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка.

Методичні рекомендації присвячені підготовці фахівців спеціальності «Хореографія» освітнього рівня магістр. В матеріалах представлені основні теоретичні відомості по балетмейстерській роботі, питання до самоконтролю з тем, надані композиційні плани хореографічних творів для самостійного вивчення та аналізу з точки зору наданого теоретичного матеріалу, а також рекомендована література до самостійного опрацювання здобувачами вищої освіти.

Видано за рахунок упорядників

ЗМІСТ

ВСТУП	4
--------------	----------

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	5-33
---	-------------

1.1. Компоненти балетмейстерської роботи	5-20
--	------

1.2. Становлення та розвиток танцювальної лексики	22-33
---	-------

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	34-108
---	---------------

2.1. Хореографічна композиція «Щедрий вечір»	34-45
--	-------

2.2. Хореографічна композиція «Молдавський танець»	46-55
--	-------

2.3. Хореографічна композиція «Вибір майбутнього»	56-67
---	-------

2.4. Хореографічна композиція «Подоряночка»	68-83
---	-------

2.5. Хореографічна композиція «Дівоча доля»	84-91
---	-------

2.6. Хореографічна композиція «Босорканя»	92-99
---	-------

2.7. Хореографічна композиція «Дівочий козачок»	100-108
---	---------

ГЛОСАРІЙ	109-112
-----------------	----------------

ВСТУП

Шановні студенти! Запропонований матеріал по балетмейстерській роботі допоможе Вам у створенні успішних, конкурсно-спроможних хореографічних номерів. У першій частині методичних рекомендацій висвітлюються компоненти балетмейстерської роботи і режисури, притаманні сучасній хореографічній композиції та описується розвиток танцювальної лексики. У другій частині – надаються ідейно-тематичні плани хореографічних постановок до самостійного аналізу з точки зору наданого теоретичного матеріалу.

Процес постановки танцю зазвичай починається або з народження ідеї про що буде номер або з прослуховування відібраної музики. Дуже важливий перший імпульс, частіше він вирішальний. Потім Ви визначаєте ідею твору, зміст, стиль, образи, кількість учасників. Обираєте виконавців і приступаете до творіння фрагментів постановки. Не обов'язково починати створювати танець з самого початку, можна починати з якогось іншого фрагменту танцю. Можна відразу нащупати лейтмотив або визначити характер, який народить пластичні елементи.

При постановці танцю слід враховувати вікові особливості виконавців, наприклад довге відпрацювання танцю з малюками убиває інтерес і мотивацію в них. Вони перестають танцювати, думати і роблять усе механічно. Перед тим, як ставити танці на малюків, їх треба навчити слухати, думати, запам'ятовувати, перебудовуватись, тримати фокус тощо. І виконувати танець. Якщо тема танцю буде зрозуміла дітям, вони будуть виконувати танець з задоволенням. Діти передають добре те, що знають.

Дуже важливо бути завжди актуальними. Неможливо навчити тому, чого сам не вмієш. Дуже сподіваємось, що наданий матеріал допоможе вам в оволодінні створювати сучасні постановки та грамотно складати лексику до них. Віримо, що ця інформація викличе у Вас інтерес до балетмейстерської роботи. Тому ми бажаємо Вам непереривного зростання, розвитку, актуальних знань у царині мистецтва балетмейстера!

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1.1. Компоненти балетмейстерської роботи

1. Назва танцю

Назва танцю має налаштовувати глядача на Вашу історію у вашому танці, відповідати на запитання «А про що?». Не мудруйте з назвами!

2. Музично-хореографічні форми:

Музично-хореографічні форми можна розділити на групи:

- 1) Сольні (варіація, адажіо, монолог)
- 2) Дуетний танець (дует, діалог)
- 3) Ансамблева (двійки, тріо, квартет, квінтет, секстет, септет)

Сольні форми:

Варіація – найчастіше 2-х або 3-х частинна форма будь-якого характеру, показує стан героя (його характер або настрій). Варіація - це варіант чогось.

Адажіо - 1 або 2-х частинна форма. Ліричний або драматичний танець. Присутні можуть бути партерні рухи (на підлозі). В адажіо передається настрій, ставлення до тієї чи іншої дії.

Монолог – у монологі є драматизація почуттів. Монолог віртуозно розкриває стан героїв.

Дуетна форма:

Дует - це танець двох, будь-якого характеру, що виражає ставлення героїв один до одного. Дуету властиві підтримки, тому найчастіше виконується чоловіком та жінкою. Дует може бути узгодженим і конфліктним. 1,2,3-х частинної форми. Дуєтом має вирішуватись будь-яка драматургічна ідея. Може бути як повільний ліричний танець, так і яскравий, драматичний. Дует повинен нести у собі дію.

Діалог – розвинений дієвий танець, де вирішується будь-яка ситуація (конфліктна). Діалог може виконуватися двома партнерами або двома партнерками.

Ансамблеві форми:

Двійки – танець, який виконують двоє. Несе дивертисментний характер (чистий танець, який не несе у собі дію).

Тріо – самостійний номер, що розповідає про характер героїв, їх стан, їх взаємовідносини. Найчастіше виконується головними героями. Може бути у формі адажіо (повільно) та алегро (швидко).

Квартет – теж саме, що і тріо, тільки на 4х виконавців.

Квінтет – теж саме, що і тріо, тільки на 5 виконавців.

Сікстет – теж саме, що і тріо, тільки на 6х виконавців.

3. Образи у хореографії:

Образи у хореографії поділяються на:

1. *Метафоричні* (казкові) – дівчина-птиця, дівчина-лебідь, - асоціація з чимось із життя.
2. *Міфологічні* – образи, які заключають у собі поняття, які уособлюють ці поняття.

4. Кадрування простору у хореографії:

Плани простору сцени у хореографії поділяються на:

- *далекий, середній, крупний* плани.

На *далекому* та *середньому* планах, рухи більше зв'язуються між собою, тяжіють до розмаху, проглядаються з великою амплітудою, тоді як попереду (*крупний* план) укрупнюються деталі комбінації та фігури виконавців.

5. Динаміка сценічного простору:

У хореографічному мистецтві існує трьохмірність сценічного майданчика (висота, ширина, глибина).

Різні точки сценічного простору звучать нерівномірно і розташовуються за шкалою звучності від «тихо» до «голосно».

У міру віддалення від рампи сцени, плани звучать тихіше і тихіше. Центр сцени буде звучати так само, як і авансцена. Від центру сцени до авансцени - найсильніша частина. Авансцена – сильна частина сцени. Бічні плани менш сильні, чим центральний. Найслабші – верхні кути. Для того, щоб набрати звучності – потрібно починати танець з «тихих» верхніх кутів.

Коливання у висоті – це від виконання рухів на підлозі до верхніх підтримок.

6. Розвиток руху. Лейтмотив

Лейтмотив - керівний мотив, характерний набір рухів, що відображає будь-якого героя, образ, ситуацію.

Лейтмотив може бути створений як на основі короткої фрази (1,2 руху) *-лейтруху*, так і на основі комбінації рухів.

Лейтмотив підпорядковується закону розвитку, постійної його нової обробки, подання у новому ракурсі, вигляді.

Принцип розвитку рухів можливий як у основі даного руху, так і на комбінуванні його з іншими рухами.

В основі розвитку руху лежить принцип варіювання:

- за ритмом (уповільнення, прискорення)
- по малюнку
- за ракурсом
- Часткова зміна руху (наприклад, ноги залишити, а руки або голову поміняти).

7. Специфіка драматургії та композиційна побудова сюжетного танцю: Закони драматургії:

Існує такі закони у драматургії твору:

Експозиція – це опис характерів героїв, умов дії, основна лінія поведінки героїв, їхні стосунки та прагнення до зміни.

Експозиція живе до того моменту, коли дійові особи починають вступати у зіткнення. Лінія поведінки героїв у драматургії твору

вибудовується із самого початку змістовно, щоб за дією героїв можна було припустити їх зіткнення.

Зав'язка – це подія, що породжує конфлікт. Вона починає розвиток дії в танці. Має змістовне значення, тому що вперше виявляє протиріччя та зв'язок, які характеризують дійових осіб. Явище, підготовлене зав'язкою і призводить до вирішення конфлікту.

Розвиток дії – при розкритті дії автор створює різноманітність рис характерів своїх героїв, багатство пластичних фарб. Все це змінює співвідношення сил і призводить до активного руху дії, що веде до точки своєї найвищої напруги (кульмінації).

Кульмінація – це життєве становище, у якому дається оцінка всьому конфлікту і досягнення таких положень, у яких дається розв'язка основним подіям твору.

Розв'язка – це вирішення конфлікту, що дає оцінку цьому конфлікту. Вона спрямовує сприйняття глядача. Автор будує розв'язку яскраво, наочно, вкладаючи туди певний зміст. Тим самим спрямовує сприйняття глядача на перетравлення цього сенсу. Необхідно знати, яку ви обрали тему, життєву проблему, матеріал для висловлювання і до якого висновку приведе ця проблема.

Основна дієва лінія складається з ланцюга подій, що призводять до основної події (тобто конфлікту).

8. Поліфонічні прийоми у хореографії

Хореографічне мистецтво багато запозичує з музики (термінів, понять...). У тому числі і поліфонічні прийоми – теж запозичені з музики. Але музичні поліфонічні прийоми відрізняються від хореографічних, тому що у хореографії присутній відеоряд. Музичний прийом може вливатися у форму. Музична форма – у хореографічний прийом. Але це не завжди можливе. Найчастіше – музична форма є хореографічним прийомом.

Використання у постановці поліфонічних прийомів робить хореографічну композицію сучасною, успішною. І якщо композитор

використовує свій музичний простір (оркестр), балетмейстеру необхідно використати сценічний майданчик. Фрази, періоди, речення у хореографії будуються за законами візуального сприйняття. Необхідний хореографічний розвиток у творі.

Глосарій до теми:

Поліфонія - означає багатоголосність, багатозвучність. Багато учасників на сцені з високою організацією руху та композиції.

Голос – це танцівник. *Група голосів* – кілька танцівників у одній групі.

Пластична пауза – це, коли рух зупиняється, а музика продовжує звучання.

Музична пауза - це, коли зупиняється музика і в смисловий момент рух бере всю увагу на себе.

Кордебалет - група танцівників, не солісти. Кордебалет танцює окремі фрагменти у великій хореографічній композиції. Служить акомпанементом сольним та дуетним формам. Великі форми складаються з урахуванням кордебалету. У сучасних номерах стан головних персонажів відбивається на стані кордебалету.

Секвенція (муз.термін, слідування) - це повторення якоїсь частини мелодії тими ж голосами, на яких він пролунав перед цим, але на іншій висоті.

Фуга (муз.термін) – багатоголосний музичний твір, що є розробкою однієї теми. Це форма поліфонічної музики, де мелодійна лінія многоголосого твору «перебігає» з одного голосу у інший. У класичній фугі, яка складається з однієї теми, є декілька голосів, кожний з яких повторює (імітує) запропоновану тему.

Хореографічна партія – це танець якогось персонажу або образу.

Фраза – (муз.термін) - мелодійний оборот у музиці, комбінація у хореографічній партії.

Період – це більш тривалий мелодійний оборот у музиці ніж фраза та більш довга комбінація у хореографічній партії.

1 прийом - повтор - коли одна група голосів (у групі може бути від 1 до декількох осіб) повторює буквально або варіантно рух або зв'язок рухів. При повторі у того, хто перший виконує рух, йде пластична пауза. У цьому прийомі може існувати 2 та більше груп. До декількох повторень може бути у прийомі.

2 прийом – перекличка – коли група голосів (від одного до кількох виконавців у групі) перегукується через пластичну паузу. Хореографічна комбінація в перекличці повинна бути коротшою, ніж у прийомі повтору. У прийомі перекличка дуже багато повторів. Вони можуть бути або точними або варіантними.

3 прийом – секвенція (наслідування) – швидкий повтор голосів. Для цього прийому потрібно 3 і більше голосів або груп голосів (3 і більше танцівників). 1) Пластична пауза ще коротше, ніж у прийомах повтору та переклички. Повтор може бути прямий та варіантний. Для цього прийому береться 1, 2 рухи, не комбінація. 2) Різні переміщення одним рухом по планшету (сцені) різними голосами (групами).

4 прийом – хвиля – у цьому прийомі пластична пауза ще менше. Обов'язкова присутність 3-х голосів. Береться 1 рух, цей рух виконують усі голоси один за одним (кожен танцівник друг за другом).

5 прийом - бассо астинатто - (наполегливий бас, що повторюється). Йде незмінна, невелика хореографічна партія групи голосів (танцівників кордебалету) на фоні сольних голосів (танцівників).

6 прийом – підголоскова fuga – передбачає участь 2-х або кількох голосів, які ведуть сольну партію. Інші голоси (танцівники) створюють фон, є підголосками. У сольних голосів хореографічна партія йде безперервно. А у голосів, що створюють фон, хореографічна партія чергується з паузою (буквально чи варіантно).

7 прийом – зі збільшенням та зменшенням – це коли поступово заповнюється голосами (танцівниками) сцена (йде збільшення); коли голоси

поступово залишають сцену (це - зменшення). У будь-якій кількості можуть уходити і заповнювати сцену голоси (танцівники).

8 прийом - **унісон** (в лад) – коли голоси (танцівники) закінчують хореографічний твір узгоджено, злагоджено, закінчено, тобто в унісон.

9 прийом – **розширення та стиск** – необхідна участь 3х і більш голосів ((груп голосів) танцівників). Це коли один рух або зв'язка рухів виконується кожним голосом у своєму темпо-ритмі.

(Наприклад:

1й голос - виконує рух або зв'язок рухів на 2такта 4/4

2й голос - виконує 2 комбінації на 2такта 4/4

3й голос – виконує більше комбінацій на 2 такти 4/4)

10 прийом - **запізнення** - секвенція чи швидка хвиля з буквальним повтором.

11 прийом – **канон** (правило, зразок) – запізнення на половину фрази. Це багатоголосна форма, в якій всі голоси (танцівники) виконують один і той самий рух (або зв'язку рухів), але вступають не одночасно, а один пізніше за іншого (наприклад, на пів такту). Канон може бути частиною «великого» твору.

12 прийом - **фуга** (біг) - це канон для великої кількості голосів і з меншою паузою для вступу голосу. Буквальний чи варіантний повтор. Найменша кількість виконавців для фуги - 3.

(1 голос (група) – вступають і танцюють на 16 тактів. Танцюють спочатку до кінця.

2й голос (група) – вступають із запізненням на 2 такти. Виконують спочатку до кінця).

Драматургія фуги № 2 І.С. Баха з «Добре темперованого клавіру»:

Муз.розм. 4/4, 1 тема, 3 голоси (Середній, Верхній та Ніжній)

1.Експозиція:

2 такти – експозиція музично-хореографічної теми Середнього голосу;

2 такти – експозиція Верхнього голосу;

2 такти – зав'язується діалог між Верхнім та Середнім голосами (питання/відповідь)

2 такти – експозиція Нижчого голосу, діалог між Верхнім та Середнім голосами продовжується. Нижній голос вступає активно, у діалог не вступає.

2.Розробка:

2 такти – трілог (перше сумісне тріо) – одне і теж говорять 3 голоси, не забивають один одного

2 такти – продовження тріо – розвиток взаємовідносин (Верхній голос відводить від Середнього та Нижчого)

2 такти – розбіжності між Верхнім голосом та Середнім + Нижчим голосами

2 такти – розбіжності між усіма голосами (повне)

3 такти – Верхній голос є посередником між спором Середнього та Нижнього голосів. Закінчується примиренням.

3. Кульмінація:

2 такти – повна згода усіх голосів (об'єднати через планшет сцени)

4. Розвиток:

4,5 такти – тріо згоди зберігається (як у Розробці), відношення Верхнього голосу з Середнім – сильніше ніж з Нижнім

3 такти – порушилась згода (внутрішній надлом) у характері кожного голосу. Пластично зломлюються.

1 такт – повертаються у першопочаткову пластику усі 3 голоси. Так побудувати планшетно, щоб Нижній голос був у центрі.

5. Код:

2,5 такти – кода – усі приходять до загальної згоди – Нижній голос стверджує тему, Середній голос – його підтримує, Верхній голос – тримає тему.

Усі 3 голоси об'єднуються у гармонійну позу – групу.

9. План Аналізу музичного матеріалу (музичний розбір твору):

1. Автор музики.
2. Назва музичного матеріалу.
3. Дати інформацію про твір, короткий опис.
4. Визначити музичний розмір твору.
5. Визначити темп твору.
6. Визначити форму: скласти формулу музичного матеріалу.
7. Порахувати (по можливості) кількість тактів у творі (або тем, та кількість тактів у темі).
8. Описати характер основної теми та її зміни у процесі розвитку музичного матеріалу (тональні, динамічні).
9. Визначити кульмінацію всього твору.

10. Темпи музичних творів (позначаються італійськими термінами):

1. Повільні: - largo – широко, протяжно
 - lento – повільно
 - adagio – повільно
2. Середні: - andante - не поспішаючи
 - moderato – помірно
 - sostenuto – стримано
 - allegretto – досить жваво
3. Швидкі: - allegro – жваво, скоро
 - vivo – живо
 - vivacissimo - дуже жваво
 - presto – дуже швидко

11. Засоби слухання музики балетмейстером:

Технологічні підходи хореографа до музичного матеріалу до створення хореографічної лексики визначаються так: 1. ставити під музику або 2. В музику.

1. Під музику – це намагатися чітко передати ритмічну основу.

2. В музику – це аналітичний і емоційний підхід до музичного матеріалу, отже і найдосконаліший метод.

12. Постановчі прийоми у хореографії:

1. Прийом роздвоєння образу – інші виконавці повторюють тему перших виконавців;

2. Ситуативна підміна - прочитується не за головними героями, а за допоміжними персонажами. Часто виникає у складній сюжетній схемі постановки, коли потрібно розкласти ситуацію багатопланово;

3. Метаморфози маси – це коли кордебалет контрастний головному герою;

4. Спогаду – коли герой з'являється після того, як помер; Повторення колишнього пластичного вигляду, лейтмотивів. Повторення пластики дає прийом спогаду.

5. «Невидимки» - вирішення певної ситуації, коли персонаж, що знаходиться на сцені, умовно не бачим або для іншого персонажа або для глядача.

6. Точний повтор хореографічного тексту – повтор пов'язує моменти у сюжеті. В залежності від того, як застосувати повтор - по-різному висловиться думка.

13. Як хореографи у балетмейстерській роботі підходять до проблеми часу:

1. Хореографія може сконцентрувати, ущільнити за короткий час одного адажію, те що в житті відбувається за довгий час.

2. У житті може відбуватися погляд в одну мить, у хореографії – цей погляд може бути розтягнутий на велику композицію. У хореографії час може зупинитися і ця подія може розглянутись у поглибленні.

3. Хореографії властиво показувати одночасно існування героїв у різних просторах. Послідовне зображення героїв, що існують в один і той же момент.

4. У хореографії циклічний час (який ходить по колу) – повернення до того, з чого починається дія. Те, що оживає (наприклад, скульптура) та потім повертається до початкової пози.

14. Концепція у хореографії:

Концепція – комплекс ідей цього автора. Концепція повинна тяжіти до хореографічного втілення. Хід від концепції такої до концепції пластичної – називається режисерським ключем (ключ для образу).

Категорії ідейності та художності твору у дитячому хореографічному колективі

Перейшовши до змісту постановчої роботи в дитячому хореографічному колективі, потрібно обов'язково враховувати можливості дітей-виконавців, їх вік, ступінь їх хореографічної підготовки, потрібно визначити наступні критерії:

- ✓ По-перше, можливість дитини зрозуміти ідею твору, і відобразити думки і почуття, що виражаються в танці;
- ✓ По-друге, необхідно враховувати можливість впоратися технічно з виконанням того чи іншого танцю.

Коротко формулюючи вимоги до репертуару дитячих хореографічних колективів, слід зазначити що постановки зобов'язані задовольняти три головні вимоги – ідейність, художність і доступність. Ці три якості взаємопов'язані і взаємозумовлені. При відсутності хоча б одного з них постановка вже не буде повноцінною.

- ✓ Критерієм ідейності твору повинна служити цінність основної його думки, значимість її для сучасного суспільства, її виховне значення для дітей;

- ✓ Критерієм художності твору має служити більш точна відповідність між ідеєю та формою, ця ідея повинна бути цінною, почуття, які пробуджуються цим твором – високоморальні, а форма прекрасна та доступна дітям.

✓ Висока якість форми передбачає, що думки і почуття, висловлені в творі, втілені в правдивих, живих образах; дії, що здійснюються дійовими особами - доцільні; події розвиваються в логічній послідовності; композиція відрізняється строгістю і стрункістю, продуманістю, стислістю, відсутністю всього зайвого, а мова твору характеризується точністю, свіжістю, яскравістю, виразністю, відповідністю ідейного задуму.

✓ Критерієм доступності твору має служити відповідність між ідейно – художніми вимогами і силами дітей – виконавців. Ідея повинна бути високою, але в кожному конкретному випадку треба рахуватися і з тим, чи зрозуміла вона дітям даного віку, чи відчують вони ті почуття, які їм необхідно виразити в постановці.

Вирішення всіх цих питань залежить в кожному окремому випадку від конкретних умов – складу дитячого колективу, його підготовки у галузі мистецтва танцю.

Важливо також пам'ятати, що задум постановки доходить до глядачів лише через виконавців. Тому показником художності виконання буде слугувати природність і виразність танцю. Це досягається завдяки правильному розумінню основної ідеї постановки завдяки впевненому володінню необхідними технічними засобами.

Підготовча робота до хореографічної постановки містить де-кілька етапів:

✓ Вибір теми з урахуванням її виховного значення для дітей. Визначаючи тему, важливо провести велику роботу зі збору відповідного матеріалу.

✓ Підбір музичного твору, що відповідає змісту танцювальної постановки. Музика допомагає розкрити зміст та образи танцю. Тому необхідною вимогою є художність музики та її доступність для дітей даного віку.

✓ Попередній відбір засобів (рухів, які увійдуть до постановки) і форма постановки (приблизна намітка малюнка) складають наступний етап роботи. Однак на практичних заняттях з дітьми іноді доводиться замінювати одні

рухи іншими або змінювати малюнок танцю, тому що майже неможливо в попередній роботі встановити точну форму танцю – вона встановлюється остаточно лише в процесі роботи з даним колективом.

Намітити коротку, змістовну, зрозумілу і цікаву бесіду про зміст майбутньої танцювальної постановки, про характер образів, у ній відображених, про взаємовідносини дійових осіб та ін. Бесіда, що передуює постановці, повинна бути живою і цікавою, щоб у дітей створилася яскрава картина дії, що розгортається в постановці.

✓ Продумати оформлення хореографічної постановки.

Сценічний костюм в цьому плані має велике значення, так як він сприяє яскравому донесенню до глядача танцювального задуму. Костюм виховує художній смак дитини, тому потрібно уважно поставитися до його відповідності образу, до його фарб, витонченості, легкості і т.ін. Костюм для народного танцю повинен зберігати основні риси народного костюму, й у той же час, відповідати віку.

✓ Аксесуари та предмети, якими діти будуть користуватися під час виконання танцю, повинні бути добре виконані, *сценічного розміру* (не маленькі) і приготовані до початку роботи над постановкою.

Закінчивши підготовчу частину роботи, слід приступити до постановчої роботи з дітьми.

Список літератури з мистецтва балетмейстера:

1. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І.О. Е63 Композиція танцю та мистецтво балетмейстера / О. Ю. Енська, А. І. Максименко, І. О. Ткаченко. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2020
2. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник / Оксана Лань. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 180 с.

3. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ: Наукова думка, 1978. 257 с.
4. Колесниченко Ю. В. Інструменти хореографа. Терминологія хореографії. Київ: Освіта України, 2012. 660 с.
5. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера» / Харк. держ. акад. культури. – Х.: ХДАК, 2018. – 218 с.
6. Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера : навч.-метод. посіб. / Л. Маркевич. – Рівне : О. Зень, 2019. – 164 с.
7. Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. друге, доповнене. Львів: СПОЛОМ, 2006. 172
8. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
9. Рахівіашвілі А. Мистецтво балетмейстера / А. Рахівіашвілі, О. Білаш. – Київ : КНУКіМ, 2017. – 152 с.
10. Самохвалова А. В., Маркевич Л.А. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник (за вимогами кредитно-трансферної системи) для студентів I курсу галузі знань 0202 «Мистецтво», напрямку підготовки: 6.020202 «Хореографія». – Рівне: видавець О. Зень, 2012. – 100 с.

Питання до самоконтролю:

1. Що повинна відображати назва танцю?
2. Надайте розподіл музично-хореографічним формам у хореографії
3. Перелікуйте сольні музично-хореографічні форми у хореографії
4. Які форми дуетного танцю Ви знаєте?
5. Назвіть форми ансамблевого виконавства у хореографічному мистецтві
6. Надайте пояснення поняттю *варіація* у хореографічному мистецтві
7. Надайте пояснення поняттю *адажіо* у хореографічному мистецтві
8. Розкрийте поняття *монолог* у хореографії
9. Надайте пояснення що таке дует у хореографічному мистецтві
10. Надайте пояснення що таке *діалог* у хореографічному мистецтві
11. Надайте роз'яснення поняттям двійки, тріо, квартет, квінтет, сікстет
12. Надайте класифікацію образам у хореографії
13. На які плани поділяється простір сцени? Чим вони відрізняються?
14. Назвіть які точки сценічного простору звучать «тихо», а які «голосно»
15. Надайте пояснення поняттям «лейтмотив», «лейтрух» у хореографії
16. Охарактеризуйте закони драматургії хореографічного твору
17. Перелікуйте поліфонічні прийоми у хореографії
18. Поясніть прийом *повтору* у хореографічному мистецтві
19. Поясніть прийом *перекличці* у хореографічному мистецтві
20. Поясніть прийом *секвенції* у хореографічному мистецтві
21. Поясніть прийом *хвилі* у хореографічному мистецтві
22. Поясніть прийом *бассо астінато* у хореографічному мистецтві
23. Поясніть прийом *підголоскової фуги* у хореографічному мистецтві
24. Поясніть прийом *зі збільшенням та зменшенням* у хореографічному мистецтві
25. Поясніть прийом *унісону* у хореографічному мистецтві
26. Поясніть прийом *розширення та стиску* у хореографічному мистецтві
27. Поясніть прийом *запізнення* у хореографічному мистецтві

28. Поясніть прийом *канону* у хореографічному мистецтві
29. Поясніть прийом *фуги* у хореографічному мистецтві
30. Надайте план аналізу музичного твору
31. Назвіть постановочні прийоми у хореографії
32. Надайте варіанти, за якими хореографи у балетмейстерській роботі підходять до проблеми часу
33. Що таке *концепція* у хореографічному мистецтві?

1.2. Становлення та розвиток танцювальної лексики

Танець сприймається як художнє ціле. Логічний зв'язок рухів, жестів, поз в закінчені фрази, пропозиції, кінцевих періодах є способом створення хореографічного художнього образу, який часто сприймається опосередковано. У конкретно-чуттєвому відображенні дійсності засобами танцю на перший план висувається пластика й рух, які у поєднанні з музикою становлять основу твору — його лексику.

Зародження танцювальних рухів сягає глибини століть. Виконуючи примітивні трудові рухи, людина поступово починає підпорядковувати певні елементи ритму створенню примітивних ілюстративних хореографічних візерунків, що імітують процес праці. Ці рухи мали вже не утилітарне призначення, а художньо-естетичне, у зв'язку з чим вони були чітко організовані, підкорялися певному темпу, мали певну тривалість і т. д. Характерною відмінністю хореографічного па від побутового руху є його особливий характер. прагнення до артистизму. Ефектність танцювальних рухів чи їх форм можна зрозуміти лише в певних смислових зв'язках, конструкціях, підпорядкованих образно-тематичному розвитку твору. Виконання одного руху визначається формою іншого, який, у свою чергу, передає естафету наступному, створюючи таким чином чітку ритмічну зміну систематизованих виразних положень тіла людини. Органічні та багатогранні

зв'язки між рухами, жестами, позами підпорядковані музичному матеріалу, який поєднується з художнім задумом хореографа.

Танцювальний рух є першоелементом, основою хореографічного твору. Побачивши танець, ми сприймаємо його як художнє ціле. Можемо визначити ідейно-тематичне спрямування твору, сюжет, виділити якусь думку на основі своїх естетичних смаків, уподобань, обізнаності, ерудиції.

У нашій уяві виникають і викристалізуються окремі лексичні знахідки, цікаві композиційні побудови, вдалі зв'язки з музичним супроводом. Усіма цими та іншими засобами виразності балетмейстер реалізує художній задум, створює твір мистецтва, що відображає його бачення реального світу. Органічний сплав виражальних засобів становить хореографічну фразу, речення, точку, суворо підпорядковану архітектоніці твору. Таким чином, логічне поєднання рухів, жестів, поз у фразах, реченнях, кінцевих періодах є способом створення хореографічного художнього образу, який часто сприймається опосередковано. Неможливо аналізувати хореографічний твір без урахування найтіснішого взаємозв'язку, взаємовпливу, взаємозумовленості всіх елементів танцю, їх співвідношення в загальній структурі. Майстерність балетмейстера-постановника якраз і визначається тим, наскільки він володіє всіма виражально-зображувальними засобами, властивими хореографічному мистецтву, як оперує ними для розкриття ідейно-художнього змісту художнього твору. У конкретно-чуттєвому відтворенні дійсності засобами танцю на перший план висувається пластика й рух, які в поєднанні з музикою складають основу твору - його лексику.

У хореографічному мистецтві основним матеріалом для створення образу є лексика танцю. Проте відразу впадає в око, що образність лексики залежить не тільки від її якостей. Він стає образним лише в цілісній системі: побудові хореографічного твору, в якому розкривається ідея, тема. Лексика образності — категорія стилістична, створюється шляхом поєднання ряду рухів, поз, жестів, міміки, засобів їх виконання тощо.

Лексика танцю не тільки створює оболонку образу, вона є формою його існування, тому питання образності лексики та хореографічного образу перетворюються на питання про роль лексики в його формуванні та створенні.

Образність лексики — одна з найважливіших відмінних рис реалістичного мистецтва танцю. Вирішенню художніх задумів балетмейстера сприяє використання складних за структурою зв'язувальних рухів. Але перевантажувати цим хореографічний текст без потреби не варто.

При дослідженні генезису української хореографічної лексики метод історико-порівняльного аналізу дає надзвичайно цікаві висновки, демонструючи, як у процесі становлення ті чи інші рухи змінюються від найпростіших до найскладніших. У кожен історичний період, починаючи з давньоруської культури і до наших днів, змінюється не тільки структура окремих течій, а й трансформуються одні жанри і народжуються інші. Із зерна основного руху виростає більш складна структура па. З плином часу танець зазвичай не змінює своєї назви, яка в першу чергу відображає його ідею і зміст. Але народна хореографія, як і все мистецтво, розвивається у зв'язку з життям. Рухи, що входять в арсенал конкретного танцю, також трансформуються, ускладнюються, в нього вносяться нові елементи і нюанси. Таким чином, розвиток лексики залежить від: - культурно-історичних і соціально-економічних умов життя народу; - зв'язок танцювальної лексики з конкретно-уявною дією, тобто сюжетом твору; — поєднання лексичного матеріалу з іншими формоутворюючими елементами (малюнок, композиція) [3, с. 136].

Лексика народного танцю лаконічна, напружена і важка в кожній структурній частині. Має яскраво виражений національний колорит. Глядач без спеціальної підготовки може визначити, кому належить той чи інший танець. Лексика народного танцю не обмежена канонічними нормами класичної школи в положеннях голови, рук, а також у позах при виконанні турів і піруетів. У народному танці немає точних стандартів поз при

виконанні піруетів, поворотів, хоча принцип обертання, тобто поштовх і надання тілу певного положення для продовження обертання, однаковий і в класичній, і в народній хореографії. У конкретно-чуттєвому відтворенні дійсності засобами танцю на перший план висувається пластика й рух, які в поєднанні з музикою складають основу твору — його лексику. Розглянемо лексику з точки зору естетичних функцій, які вона виконує у створенні загального танцювального контексту, тобто її образності, емоційності та афористичності.

У хореографічному мистецтві основним матеріалом для створення образу є лексика танцю. Образність лексики не залежить лише від її якостей, вона стає образною лише в цілісній системі — побудові хореографічного твору, в якому розкривається ідея, тема. Образна лексика є стилістичною категорією, вона створюється шляхом поєднання ряду певних рухів, поз, жестів, міміки та способів їх виконання. Таким чином, танцювальна лексика не лише створює образну оболонку, вона є формою її існування, тому питання образності лексики та хореографічного образу перетворюються на питання про роль лексики в її формуванні. і його створення.

Функціонально-естетичний аналіз хореографічного твору підтверджує зв'язок між лексикою композиції та її змістом. Цей зв'язок проходить через образну систему. Слід також зазначити, що надмірне ускладнення руху, надання його структурним частинам незвичайних стилістичних рис, запозичених з інших хореографічних форм, пишність сценічного трактування, а також зовнішня краса нівелює художність лексики, порушує логіку і, водночас переносне значення руху.

Образність лексики — одна з найважливіших відмінних рис реалістичного мистецтва танцю. Вирішенню художніх задумів балетмейстера сприяє використання складних за структурою зв'язувальних рухів. Дуже важливою характеристикою лексики є її природність, безпосередність і основа, на якій простежується єдність змісту і форми твору. У цьому плані показовим є досвід роботи П. Вірського над мініатюрою “Місячні радощі”. За

допомогою образних, але простих рухів автор показав яскраві людські характери. Він знайшов майстерне співвідношення складних психологічних характеристик героїв на основі певної образної та характерної народної лексики.

Питаннями, пов'язаними з танцювальною лексикою, повинна займатися окрема наука: хореографічна лексикологія. З його допомогою вирішується багато проблем, таких як:

- виявлення історичних закономірностей в еволюційному розвитку лексики;
- з'ясування залежності руху танцю від музики;
- визначення художньої характеристики першого елемента танцю – його лексики;
- з'ясувати співвідношення лексики та композиційної будови танцю;
- вивчення принципів добору засобів виразності при створенні художнього твору.

Український народний танець є невичерпним джерелом нових ідей і тем, а з ними й нової лексики для їх відтворення. І у зв'язку з цим слід не закінчувати дослідження цього надзвичайно цікавого явища природи хореографічного мистецтва, а досліджувати його більш детально [4, с. 13]. Усі ці та багато інших питань підлягають глибокому аналізу та теоретично обґрунтованому тлумаченню.

Слід зазначити, що хореографічна лексикологія має розвиватися в контексті загальнонаукової та естетичної системи, що вивчає всі форми людського руху, – хореології [9]. О. Чепалов зазначає, що в сучасній Україні хореологія тільки починає формуватися як наукова система, але існування фундаментальних світових традицій (Ж. Ж. Новерре, С. Лифарь, О. Сидоров, А. Волинський, Ж. Жак Далькроз), Р. Лабана, хореологічної лабораторії при Державній академії художніх наук у Москві (1924-1929), М. Гольфінта та ін.) та праці українських дослідників (зокрема етнохореології) визначають оптимістичний світогляд.

Використовуючи аналогію зі словесною мовою, хореографічна лексикологія органічно доповнює хореографічну граматику (морфологію, синтаксис, пунктуацію) – логіку внутрішньої побудови та взаємозв'язок хореографічних елементів. Але лексикологія вивчає значення всіх цих граматичних елементів – рухів, жестів, поз, перспектив, композиції, форми, поліфонії тощо. Хореографічна лексикологія має семантичний характер і легко співвідноситься із семантикою як частиною семіотики.

Наголошення на семантичному значенні хореографічної лексики, яка тісно пов'язана з музичним мистецтвом, підтверджується сучасними теоріями музичного змісту (В. Холопова, Л. Шаймухаметова, Д. Кірнарська та ін.). Методологічною основою виявлення хореографічного змісту стали основні поняття та категорії В. Холопової: «три сторони змісту», діада «особливий/неособливий зміст», «інтонація», «лексема» [8].

Лексичний аспект танцю як семантичної універсалії відзначає Н. Атітанова: «Танець є специфічним мовним вираженням і результатом символічної діяльності, а також певного «явища», «тексту», «культури» [1]. Як зазначає В. Холопова, знак як складова частина певної знакової системи — це «матеріальний об'єкт, який чуттєво сприймається, виступає в пізнанні та спілкуванні людей як представник предмета, знаків або відношення предметів. для отримання, зберігання, перетворення та передачі повідомлень або будь-яких компонентів» [8, с.58].

Українська народна танцювальна культура містить значні символічні коди, які виконують символічні функції. Розрізняють обрядову, соціальну, вікову, статеву, національну та регіональну символіку. Система образотворчих засобів є традиційною і загальнодоступною для етнічної спільноти як певна символічна система в межах національної чи регіональної традиції. Дуже часто етнічні та регіональні ознаки поєднуються з національними особливостями, які виступають символами самобутності нації.

Спираючись на дослідження природи невербальних художніх «повідомлень» у системі хореографічної культури, можна визначити лексику народного танцю як систему архетипних значень, втілених за допомогою спеціально підібраних і згрупованих жестів, канонізованих традицією, пози, рухи та конструкції, сформовані з нього.

Витоками хореографічної лексики є мова символічних рухів тіла як найдавніший і найвиразніший вияв духовної творчості людини, що відображає характерні риси етносу, його світогляд. Ритмічно організовані в часі образно-виразні рухи тіла, просторова конфігурація і композиція танцю в поєднанні з етнічною специфікою утворюють певний лексичний комплекс – «національний пластичний код», який має яскраво виражені структурно-символічні особливості як форма існування верстака. художні картини.

Хореографічну лексику визначають як окремі рухи (кроки) і пози, що складають танець як художнє ціле, як хореографічний твір мистецтва. Це виникає на основі узагальнення і конкретної трансформації в танці виразних рухів людини. Століттями він накопичувався, вдосконалювався та шліфувався. ...Елементи хореографічної лексики не несуть у собі певного образного змісту, а мають діапазон виражальних можливостей, які реалізуються в конкретному тексті танцю в цілому. Хореографічний текст складається з послідовності та взаємозв'язку елементів хореографічної лексики, що втілює значущий образ» [2, с.22].

Тому хореографічна лексикологія, як один із найважливіших розділів сучасної хореології, ставить перед теоретиками та хореографами-практиками ряд важливих завдань: - термінологічне окреслення та вивчення історичних закономірностей еволюційного розвитку лексики, зв'язку танцювального руху з конкретними та уявними діями. , музика, малюнок танцю, композиційна структура; - визначення художньої характеристики першоелемента танцю, - розгляд знаково-символічного виміру хореографічної лексики, - вивчення принципів відбору засобів виразності, психологічної мотивації використання окремих лексичних засобів (втілення).

психологічної характеристики героїв танцю засобами образно-характерної лексики); - визначення художніх особливостей народної та регіональної танцювальної лексики. Зв'язок між хореографічною лексикологією та теорією хореографічного змісту означає підвищену концентрацію навколо самого хореографічного твору, вимагає знання не лише історії хореографії, а й філософії, естетики, психології, нейропсихології, культурології, загальної історії мистецтва, семіотики. , анатомія, фізіологія, тобто виділяє та вивчає конкретну тему – змістові одиниці та змістові одиниці хореографічного змісту [6].

Хореографічну лексику не можна розглядати окремо від психологічного феномену спілкування. Л. Виготський зазначав: «З когнітивної точки зору комунікація — це процес передачі змісту реципієнту, який сприймає цей зміст у рамках своєї когнітивної структури. Переданий зміст кодується сигналом (знаком або під знаком – В.Г.), з якого адресат може витягти певну інформацію, спираючись на систему знань, якою володіє адресат» [5, с.451].

Хореографічна лексика зумовлена завданням створення емоційно-барвистого, яскравого та лаконічного художнього образу, тому її основні функції – образність, емоційність, афористичність – доповнюються функцією концентрації змісту, коли лексичні засоби, незалежно від їх кількісних характеристик, виражаються у значущості змісту. набуття здатності до багаторазової і концентрованої дії. Саме тому суто структурні та художньо-естетичні особливості лексики, незалежно від значного фізичного навантаження виконавців, у подальшому розглядатимуться цілісно, під кутом зору проблем загального змісту хореографічного твору. Виконавець повинен вписатися в чіткі часові, ритмічні та просторові рамки і водночас створити активний і образний танець. Залежно від образного змісту хореографічної лексики формуються її структурні особливості [4, с. 42-43]: - поділ на лексику чоловічого і жіночого роду (К. Василенко підкреслює відносний характер такого поділу); - залежність певного набору рухів від

хореографічного стилю та жанру; - наявність первинних і вторинних рухів (відносність розподілу); - співвіднесеність зі структурною побудовою музичного супроводу; - наявність внутрішньої логіки рухів і рухових комплексів; - спонукання до використання однорідної лексики («Голуб-голубочок», «Зайчик», «Бичок» та ін.) і неоднорідної до відтворення простих і складних життєвих ситуацій, колізій; - використання лексичного мінімалізму; - застосування варіативної хореографічної лексики - трюкова техніка.

З огляду на психологію сприйняття хореографічного твору лексику можна класифікувати за видами:

- 1 Основна танцювальна.
2. Дія, що має умовно-узагальнений характер, «конструює» танець з дієвою специфікою, сприяє сприйняттю публіки.
3. Імітаційний, зображально-наслідувальний, який передає рухи і жести, наслідуючи поведки тварин, птахів, маленьких і дорослих людей, використовується в постановці характерних танців.
4. Асоціативність надає зображенням специфічних якостей, які художньо узагальнюються у відповідних символах, створюються особливі положення рук, тіла та пластичні особливості образу.

Таким чином, лексичне наповнення пластично-хореографічного тексту дає змогу визначити приналежність танцювального твору до певної національної культури і водночас позначити універсальні універсальні категорії, похідні від танцю як естетичного ядра хореографічної культури, ніж ціле. Мистецтвознавець М. Попович зазначив: «...національна культура є культурою нації. Усі здобутки, отримані цим народом, органічно входять у відтворювальний і продуктивний потенціал його культури» [7, с. 98].

Список використаних джерел:

1. Атитанова Н. В. Танец как новая универсалия. От выразительного движения к «движению» смыслов: автореф. дисс... канд. филос. наук: 24.00.01. Саранск, 2000. 18 с.

2. Балет: Энциклопедия / Гл. ред. Ю. Н. Григорович. Москва: Сов. энцикл., 1981. 623 с.
3. Василенко К.Ю. Український танець: посіб. – Київ : ІПК ПК, 1997. – 282 с.
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. 3-тє вид. Київ: Мистецтво, 1996. 493 с.
5. Выготский Л. С. Психология искусства. 3-е изд. Москва: Искусство, 1986. 572 с.
6. Гордєєв В. А. Український народний танець на Поліссі: регіональні особливості лексики. : дис. ... канд. іст. наук : 26.00.01 / Рівненський державний гуманітарний університет. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Міністерство освіти і науки України. ІваноФранківськ, 2020. 230с.
7. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ: АртЕк, 1998. 728 с: іл. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
8. Холопова В. Н. Музыка как вид искусства. Ч. I-II. Санкт-Петербург: Лань, 2002. 320 с.
9. Чепалов О. І. Хореологія як наукова дисципліна (Пролегомени). Культура і сучасність: Альм. / Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2004. С. 80-87.

Питання до самоконтролю

1. Які аспекти розвитку танцювальної лексики зазначаються в тексті? Які важливі відмінності між примітивними танцювальними рухами і хореографічними візерунками?
2. Як описується характер танцювального руху та його відмінності від побутового руху? Які елементи руху додають хореографії артистизм та ефектність?
3. Яким чином музика впливає на формування танцювальної лексики? Як вона використовується для підкреслення естетичного змісту танцю?

4. Як автор висловлює ідею про органічний сплав виразних засобів танцю та їхнє вплив на структуру танцювального твору? Як цей сплав впливає на сприйняття танцю як художнього цілого?
5. Яким чином балетмейстер-постановник використовує виразно-зображувальні засоби для розкриття ідейно-художнього змісту хореографічного твору? Як він впливає на створення хореографічного образу?
6. Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
7. Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
8. Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
9. Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?
10. Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
11. Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
12. Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
13. Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
14. Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
15. Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
16. Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?

- 17.Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
- 18.Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
- 19.Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
- 20.Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
- 21.Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
- 22.Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
- 23.Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?
- 24.Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
- 25.Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
- 26.Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
- 27.Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
- 28.Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
- 29.Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
- 30.Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?

- 31.Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
- 32.Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
- 33.Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
- 34.Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
- 35.Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
- 36.Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
- 37.Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?
- 38.Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
- 39.Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
- 40.Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
- 41.Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
- 42.Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
- 43.Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
- 44.Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?

45. Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
46. Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
47. Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?
48. Які історичні та культурні контексти вплинули на формування танцювальної лексики в різних епохах та країнах?
49. Які основні жанри хореографії і які особливості танцювальної лексики в них присутні?
50. Як впливають сучасні технології та нові хореографічні тенденції на розвиток танцювальної мови?
51. Які засоби виразності використовуються в танцю для сприйняття певного сюжету або ідеї?
52. Які відомі хореографи та танцюристи внесли значний внесок у розвиток танцювальної лексики та її творчий потенціал?
53. Як танець взаємодіє з іншими видами мистецтва, такими як музика, живопис, театр і література, для створення великих художніх проєктів?
54. Які виклики можуть виникнути при спробі зберегти і передати традиційну танцювальну лексику та на що варто звернути увагу, щоб зберегти культурну спадщину?

РОЗДІЛ 2. ХОРЕОГРАФІЧНІ КОМПОЗИЦІЇ ДО САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

2.1. Хореографічна композиція «Щедрий вечір»

1. Ідейно-тематичний аналіз

Хореоавтор: Орина Цілих

Назва: «Щедрий вечір»

Тема: розповідь про людину, якій комфортно знаходитись наодинці з самою собою.

Ідея: за допомогою виразних засобів сучасного танцю етноконтемпарарі розкрити характер та манеру людини, яка любить самотність та знаходиться у гармонії з собою.

Час дії: зима, свято Маланки.

Місце дії: домівка.

Вид: сучасний.

Стиль: етноконтемпарарі.

Форма: мала форма (соло).

Жанр: безсюжетний.

Кількість виконавців: 1 дівчина.

Зміст танцю

Одного святкового вечора дівка Марусечка збиралася на гуляння. Побачивши у вікні веселу компанію своїх друзів, які вже почали святкувати та співати пісні без неї, вона вирішила не приєднуватись до них та залишитися вдома ворожити. Адже це було свято Маланки...Щедрий вечір.

Спочатку вона хвилювалася, що зробила неправильний вибір, залишивши вдома, декілька раз одягала святкову хустку та все одно зняла її... Згодом їй захотілося дізнатися хто її суджений. В цьому їй допоможе

гребінець. Розчісуючи волосся у танці, вона замріялась про свого майбутнього нареченого та продовжила свій танок.

Прийшов час готуватися до сну, всі надії дівчина поклала в цей гребінець, а його поклала під подушку. Щаслива та омріяна вона лягла спати з повною впевненістю, що її суджений прийде уві сні та розчесає її волосся.

Характер дівчини ніжний, замріяний та легкий. Вона полюбляє час наодинці та ніколи не сумує, бо знайшла комфорт з самою собою. Марусечка відображає емоції щастя, цікавості та надії.

Драматургія номеру

Експозиція (1-12 тт.): вихід, дівчина імпровізує.

Зав'язка (13-28 тт.): дівчина танцює наодинці та ще вагається йти їй на святкування чи залишитись ворожити.

Розвиток дії (29-80 тт.): у танці дівчина займається ворожінням, робота з предметами (хустка, гребінець).

Кульмінація (81-96 тт.): переживання дівчини перед тим, як вона дізнається хто її суджений.

Розв'язка (97-118 тт.): рішення продовжити ворожити, кінцева точка.

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Музичний супровід: українська народна пісня “Дівка Марусечка”

Жанр: стародавня щедрівка

Виконання та сучасне аранжування в стилі етнофольк: ДахаБраха

Форма: куплетна: куплет-приспів.(в даному випадку рядок-приспів)

Загальний хронометраж танцю: 2 хвилини 49 секунд

Музичний розмір: 2/4

Експозиція: 22 секунди

Зав'язка: 23 секунди

Розвиток дії: 1 хвилина 10 секунд

Кульмінація: 25 секунд

Розв'язка: 29 секунд

Слова:

Щедрий вечор, добрий вечор! |
Знаєм, знаєм, що пан вдома, |
Вон же сидить кінець стола, |
На йом шуба, шуба-льова, |
А в той шубі сто червонцов, |
Всьому тому по червоному! | (3)
Дівка Марусечка по горі ходила!
Щедрий вечор, вам добрий вечор!
По горі ходила, сад садила!
Щедрий вечор, вам добрий вечор!
Сад садила та й ще поливала!
Щедрий вечор, вам добрий вечор!
Щедрий вечор, добрий вечор! |
Знаєм, знаєм, що пан вдома, |
Вон же сидить кінець стола, |
На йом шуба, шуба-льова, |
А в той шубі сто червонцов, |
Всьому тому по червоному! | (5)

Мелодійна лінія побудована на одноманітному мотиві, котрий постійно повторюється. Музичний розвиток здійснюється за допомогою акомпанементу інструментів та чергуванням чоловічих та жіночих голосів. У музичному творі можна прослідкувати ряд частин, які мають різний характер та темп виконання:

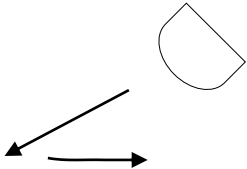
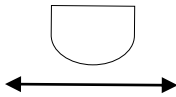
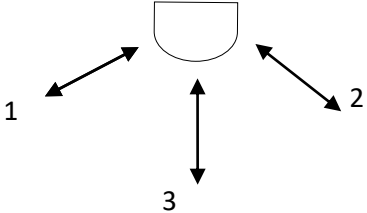
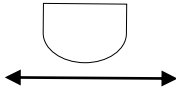
Перша частина починається приспівом, мелодія повільна, має слова, які повторюються та виконуються фольклорним гуртом, відбувається виконання по черзі солістом та гуртом, в деяких моментах разом. Основними інструментами є баян, ударні та сопілка.

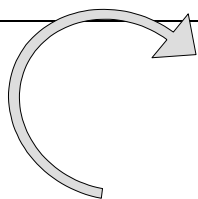
Друга частина більш жвава, додаються нові інструменти та акценти. Темп іноді змінюється: швидко-повільно-швидко.

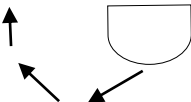
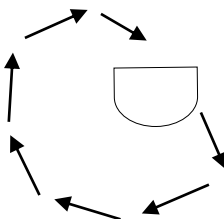
Третя частина повільна, без акцентів. Під кінець мелодія йде на спад, завершується поступовим затиханням вокальних та інструментальних партій.

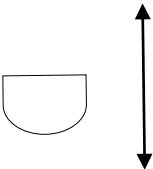
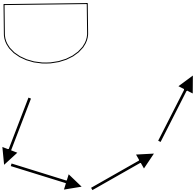
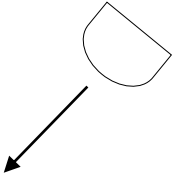
Народні інструменти: баян, сопілка, ударні інструменти, гітара, цимбали.

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнки номеру	Такти	Опис
1. 	1-12 тт.	Вихід із-зі куліс, імпровізація, перехід до наступного малюнку.
2. 	13-28 тт.	Комбінація №1
3. 	29-54 тт.	Розвиток дії, імпровізація з реквізитом, пересування по сцені з поверненням у вихідне положення, комбінація №2
4. 	55-68 тт.	Комбінація №3, пересування на першому плані.

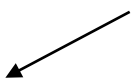
5.		69-70 тт.	Переворот, комбінації №4	початок
6.		71-72 тт.	Стрибок, комбінації №4	продовження
7.		73-74 тт.	Продовження комбінації №4	
8.		75-76 тт.	Закінчення комбінації №4	
9.		77-80 тт.	Початок комбінації №5 рухом по колу.	з

10.		81-98 тт.	Продовження комбінації №5
11.		99-106 тт.	Початок комбінації №6, оберти.
12.		107-108 тт.	Продовження комбінації №6, рух по півколу.
13.		109-110 тт.	Продовження комбінації №6
14.		111-118 тт.	Завершення комбінації №6 та фінальна точка.

Умовні позначки:

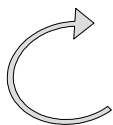

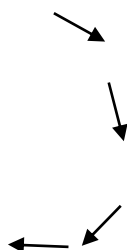
- дівчина(солістка);

- напрямок руху;

 - рух з поверненням у вихідне положення;

 - зміна точки на сцені;

 - рух по півколу/колу;

3. Опис хореографічної лексики

Вихід з-за куліс

Вихідне положення: III п.н., руки плетуть косу.

Музичний розмір: 2/4

1-2 тт.: три кроки вперед у 2 т.з., заплетуючи косу, *chaîne turns* у 2 т.з.;

3-4 тт.: дрібні кроки вперед, руки *allonge* уздовж корпусу, *plie* на ПН, ЛН залишається позаду, взяти хустку, надягти на голову;

5 т. - *turns* на місці, руки тримають хустку;

6 т. - покласти хустку на підлогу;

7 т. - три дрібні кроки у 8 т.з., *plie* на ПН, ЛН залишається позаду, дівчина ніби прислухається, піднявши ПР до вуха;

8 т. - мах рукою, *chaîne turns* у центр залу.

9-12 тт.: встроєний крок на місці та з відходом назад, руки закривають вуха, лікті відкриті в сторону, голова працює зі сторони в сторону.

Комбінація №1

Вихідне положення: VI п.н., руки за спиною, *en face*.

Музичний розмір: 2/4

1-4 тт.: руки за спиною, кроки вперед на каблук з почерговою зміною ніг та ракурсу (2 т.з., 1 т.з., 8 т.з., 1 т.з.), акцент корпусом та головою;
5-6 тт.: 2 en dedans turns у 3т.з., руки allonge над головою (рух по колу) з роботою корпусу;
7-8 тт.: 4 припадання у 7т.з., ПР allonge у заниженій 2п.р., ЛР повільно підіймається у 3п.р. allonge, голова та погляд за ЛР;
9 т.: turns у 3т.з., ПР підіймається у 3п.р., ЛР опускається вниз;
10 т.: опуститись в parterre через підйом ПН, ПР port de bras через III п.р., ЛР у II п.р.;
11 т.: перекат по підлозі, сісти спиною у 1т.з.;
12 т.: стати на руки на ПН лицем у 1т.з., ЛН через attitude підіймається та опускається вниз колом, розвернутися спиною у 1т.з.;
13-14 тт.: стати на ноги та ПР, погляд у 1т.з., прогнутися в спині, ЛР тягнеться у 1т.з., робота кістю руки, сісти назад;
15-16 тт.: встати на ноги через місток, руки почергово опускаються вниз через 3п.р.

Комбінація №2

Вихідне положення: II н.п.н., руки уздовж корпусу, спиною до глядача.

Музичний розмір: 2/4

1-4 тт.: 4 припадання у 2т.з., ПР allonge у заниженій 2п.р., ЛР повільно підіймається у 3п.р. allonge, голова та погляд за ЛР, підняти хустку, кроки на півпальцях назад, притиснути хустку до грудей;
5-6 тт.: en dedans turns та chaine turns у 6т.з., стати спиною у 1т.з., ноги у 2 н.п.н., накинути хустку на плечі;
7 т.: кругове por de bras, відкрити хустку назад;
8 т.: перенести хустку перед собою, rond de jambe par terre ПН, розвернутися за ногою лицем у 1 т.з.;

9-10 тт.: grand rond ПН, позаду ногу закрити у attetude, корпус нахилити вперед, перенести вагу тіла на ПН, ЛН відкрити вперед на повітря, корпус нахилити назад;

11-12 тт.: затримати позицію, стати вперед у 2 н.п.н. на plie, flat back;

13 т.: стати у випад на ПН, ЛН позаду, розвернути ноги у 8 т.з., руки з хусткою подати у 3 т.з.;

14 т.: зібрати ноги у VI п.н., хустку перекинути позаду себе, тримати руками;

15-16 тт.: дрібний бігунець на півпальцях по півколу, стати лицем у I т.з.;

17-18 тт.: переступання у 2 т.з. та у 8 т.з. почергово по V п.н., руки тримають хустку на плечах, корпус нахиляється у протилежну сторону ходу, голова по ходу;

19 т.: стати на ПН, Лн поставити позаду на носок, відкрити хустку вправо;

20 т.: зібрати хустку та кинути її у 3 т.з.;

21 т.: chaine turns у 8 т.з, ПР піднімається вгору, ЛР вниз;

22 т.: крок ЛН у 8 т.з., сісти в коліно, ПР вниз, ЛР біля лиця;

23-24 тт.: взяти гребінець сісти у 8 т.з., ноги попереду зігнуті у колінах, руки на колінах тримають гребінець;

25-26 тт.: невеликий swing з опозицією голови.

Комбінація №3

Вихідне положення: сидячи у 8 т.з., ноги попереду зігнуті у колінах, руки на колінах тримають гребінець.

Музичний розмір: 2/4

1-2 тт.: ЛН підігнути під себе, ПН попереду зігнута, Опустити ЛН на підлогу, ПР з гребінцем підняти вгору, погляд на гребінець, встати на ноги;

3-4 тт.: chaine turns у 3 т.з., руки з гребінцем притиснути до грудей;

5-6 тт.: випаді почергово на ПН та ЛН, гребінцем розчесати волосся;

7т.: кругове por de bras по 2п.н.;

8 т.: повернутися у 3т.з., скидання корпусу, turns на одній нозі;

9-10 тт.: переступання у 2 т.з. та у 8 т.з. почергово по V п.н., руки почергово змінюються — у III п.р. з гребінцем, “на намисто”;

11 т.: припадання у 3 т.з., руки у II п.р. *allonge, port de bras*;

12 т.: упадання у 7 т.з., руки у II п.р. *allonge, port de bras*;

13-14 тт.: *turns*, руки почергово опускаються, крок у 2 т.з., сісти в коліно;

15-16 тт.: покласти гребінець, ноги витягнути перед собою, руки вперед;

Комбінація №4

Вихідне положення: сидючи по центру, направлення у 2 т.з., ноги витягнуті попереду, руки опущені.

Музичний розмір: 2/4

1-2 тт.: переворот, стати на ноги;

3-4 тт.: *sissonne fermee* з зігнутими ногами, *chaîne turns* з *port de bras*;

5-6 тт.: *en dedans turns* по півколу;

7-8 тт.: підготовка до *turns*, *turns* по V п.н., точка.

Комбінація №5

Вихідне положення: фінальна точка після *turns* по V п.н.

Музичний розмір: 2/4

1-2 тт.: кроки по колу, *por de bras* руками з роботою корпусу (*contraction — release*);

3-4 тт.: упадання на ЛН по колу, стати посеред залу, кругові рухи руками над головою;

5 т.: ПН через *rond* поставити вперед, сісти в *plie, flat back, por de bras*;

6 т.: вибити ПН вперед, ПР за потягнулася за ногою, корпус трохи нахилити, розвернутися у 8 т.з.;

7 т.: кроки навколо себе, стати лицем у 3 т.з., *port de bras*;

8 т.: опуститися у *par terre*;

9 т.: повернутися, вигнути спину, ПН підпирає ЛН, зафіксуватися;

10 т.: повернутися, ноги зігнуті в колінах;

11 т.: рух ПР у положенні *jazz-hend*, підняти ЛН, розвернутися у 1 т.з.;

12 т.: стати на руки та ЛН, ПН підняти витягнутою вгору;

4. Опис костюма

1. Українська вишита лляна сукня з поясом до колін;
2. Півпальці бежеві;
3. Бежеві подовжені шорти;
4. Хустка чорна з орнаментом квітів;
5. Гребінець дерев'яний;
6. Зачіска: низький хвіст;

Макіяж: не яскравий, акцент на губи

2.2. Хореографічна композиція «Молдавський танець»

1. Ідейно-тематичний аналіз

Хореавтор – Альбіна Колбасенко

Назва номеру: «Молдавський танець»

Тема: молдавський сольний танець.

Ідея: передання любові молдавського народу до винограду і радості від вдалого сезону.

Надзавдання: показати глядачу красу, цікавість та колорит молдавського танцю і занурити його в атмосферу збору врожаю через виконання номеру.

Час дії: ранок — день.

Місце дії: подвір'я – виноградник — подвір'я.

Вид: народний.

Стиль: народно-сценічний.

Форма: соло.

Жанр: побутовий танець.

Кількість виконавців: 1 дівчина.

Зміст танцю

Настав чудовий, ясний ранок. Дівчина прокинулася з першими променями сонця. Добре розім'явши усі м'язи, вона поспішила на виноградник взявши з собою улюблену корзинку. На неї чекала дивовижна дорога з прекрасними краєвидами. До плантації вона потрапила перша, тому сама розпочала збір врожаю.

Зібравши повний кошик винограду дівчина не могла стримати своєї радощі і полинула в пляс.

Так і не покидаючи свого танцю вона дійшла до дому.

Там неї вже чекала спеціальна бочка для чавління винограду. По завершенню підготовки весь її врожай опинитися в середині.

Захопившись вихрем танцю вона швидко вичавила весь сік. Енергії було через край й веселий танець закрутив майстриню біля діжки.

Вже через мить кришка була на своєму місці і все було готове до відправлення у погреб.

Після насиченого дня красуня замріялась спершись на діжки. Цікаво що в неї в думках? Чи може сонце? Чи поля? Чи вино?

Драматургія номеру

Експозиція (1-32 тт.): вихід солістки на сцену (пробудження).

Зав'язка (33-80 тт.): комбінація біля корзини та з нею і Комбінація по колу (шлях на поле).

Розвиток дії (81-128 тт.): комбінація "збір винограду" та Комбінація по колу(повернення додому).

Кульмінація (129-160 тт.): комбінація в центрі (чавління винограду).

Розв'язка (161-192 тт.): фінальна Комбінація (святкування врожаю, закриття діжки).

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Тривалість: 2 хвилини 45 секунд

Музичний розмір: 2/4

Слова – відсутні

Автор — невідомий

Форма музичного твору — куплетна варіативна

Загальна кількість тактів: 192 т.

Кількість музичних тем: 3

Кількість музичних частин: 12

Кількість тактів у кожній музичній частині:

1 частина – 16т

2 частина – 16т

3 частина – 16т

4 частина – 16т

5 частина – 16т

6 частина – 16т
7 частина – 16т
8 частина – 16т
9 частина – 16т
10 частина – 16т
11 частина – 16т
12 частина – 16т

Характер музичного матеріалу: жвавий, веселий, енергійний

Драматургія музичного матеріалу:

Експозиція-1-2 частина

Зав'язка-3-5 частина

Розвиток дії-6-8 частина

Кульмінація-9-10 частина

Розв'язка (фінал)-11-12 частина

Музичні інструменти: струнні — скрипка, кобза, цимбали; язичкові — дрімба (варган); духові — флуер (пор. укр. флюяра) і кавал (мала й велика пастушачі сопілки), чимпой (волінка), бучум (трембіта) та тарілки.

Характеристика:

Молдовська музична культура сформувалася на основі самобутнього національного фольклору. Водночас, молдовська музика тісно пов'язана з музикою її сусіда та культурного родича — Румунії. Музичний фольклор Молдови, будучи переважно одноголосим, виявляє ладову різноманітність (здебільшого діатонічні лади). Молдовський фольк відзначається жвавими, складними ритмами (характерна риса багатьох східноєвропейських традицій), музичною імпровізацією, синкопою і досить мелодійною орнаментикою.

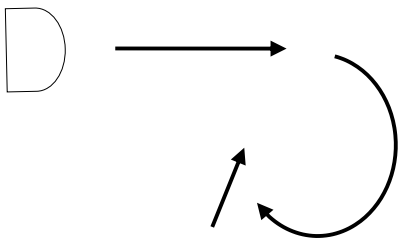
Твір починається в імпровізаційно-вільному темпі. В композиції темп поступово нарощується, лунають 3 теми (мотиви), які потім варюються різними засобами музичної виразності: подвійними нотами в партії скрипки-соло, різними видами акомпанементу, чергуванням складу інструментів.

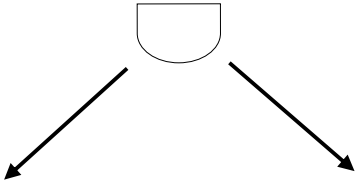
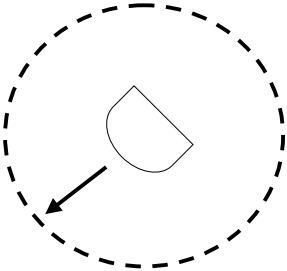
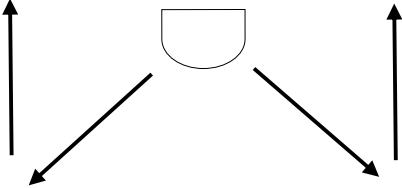
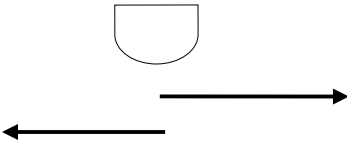
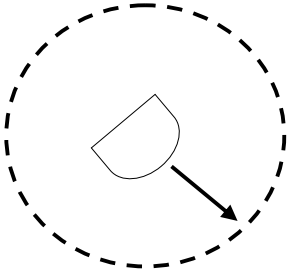
Експозиція - 1-2 частина – імітація пробудження, інструменти по черзі вступають набираючи широту звучання. Вступ флюяру і скрипки супроводжується дзвінками ударами тарілки, що поступово прискорюють темп.

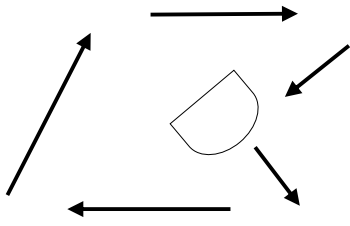
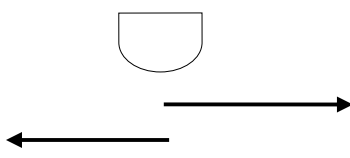
Зав'язка - 3-5 частина, розвиток дії - 6-8 частина, кульмінація - 9-10 частина - за цей час виконуюються 4 музичні фрагменти по черзі двічі. Основні партії в яких ведуть скрипка та цимбали. Перший- стриманій, чіткий, помірного темпу. Рух мелодії переважає 32ми тривалостями нот, що переноситься у мілкі рухи та короткі жести, та підкреслюються звуками ударних. Другий– основна тема, йде наростання темпу, збільшення гучності інструментів, переважання синкопованого ритму. Третій – знову йде перехід у контрастну мелодію, динаміка трохи зменшується, відбувається перекличка груп музичних інструментів, що в кінці об'єднується в спільне речення. Четвертий – музичний штрих – приближений до стакато, за допомогою філірування звуку мелодія переходить на дімінуендо (затихання)

Розв'язка (фінал) - 11-12 частина – повтор другої – основної теми.

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнки номеру	Такти	Опис
	1-16 тт.	Вихід та комбінація №1

	17-48 тт.	Продовження комбінації №1 та комбінація №2
	49-64 тт.	Комбінація №3 та рух по колу
	65-96 тт.	Комбінація №4 та комбінація №5
	97-112 тт.	Комбінація №6
	113-128 тт.	Продовження комбінації №6

	129-144 тт.	Комбінація №7
	115-146 тт.	Комбінації №8 та №9
	147-162 тт.	Комбінація №10

Умовні позначки:

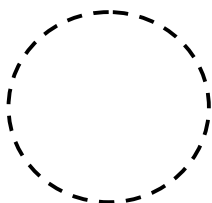
- дівчина солістка;

- її положення відповідно глядача;

- напрямок руху;

- рух по колу.

3. Опис хореографічної лексики

Вихід та комбінація №1

1-4 т. - вступ;

5-6 тт. - крок пр.н назад, пр.р - наверх, л.р- всторону;

7-8 тт. - 4 кроки назад, поступово змінивши положення рук на протилежне;

9-10 тт. - разом з доворотом до глядача через малий attitude відкрити пр.н вперед. Л.р тягнеться до ноги, пр.р — донори;

11-12 тт. - повільне soutenu, руки - 1 port de brass + покласти корзину спава;

13 т. - 2 releve з роботою плеч, руки вниз;

14 т. - releve, руки поверсі в сторону(поправити кофтинку);

15 т. - releve, руки до голови(поправити зачіску);

16 т. - releve, руки вниз (поправити спідницю);

17-18 тт. - 2 перестриби з сторони у сторону з високим підняттям ніг назад. Руки нахиляються в сторону ніг;

19-20 тт. - колове port de brass з колом руками;

21-22 тт. - повтор 9-10т;

23-24 тт. - мілкі переступання роблячи оберт навколо себе, руки знизу вверх;

25-26 тт. - в праву діагональ 2 крок стрибок з виносом ноги вперед, руки протилежні легко відкриваються вперед;

27-28 тт. - мілкі переступання назад, 2 руки — вправо;

29-30 тт. - в ліву діагональ 2 крок підскок , за першим руки на пояс, за другим — 2п;

31-32 тт. - взяти корзину і поставити її в центр сцени.

Комбінація №2

1 т. - крок пр.н в л.діагональ, л.н назад в attitude, пр.р на поясі, л.р - за голову;

2 т. - 2 перестриби з ноги на ногу (пр.н наверх за першим), руки на талії;

3-4 тт. - 2 потрійні перестриби з ноги на ногу (пр.н наверх за першим), руки на талії;

5-6 тт. - 2 потрійні переступання по 5п, легкий нахил голови до ноги; 7 тт. - оберт вправо;

8т- стрибок у 1 arabesque; 9-16 тт. - дзеркально відтворити комбінацію вліво і в кінці підняти корзину.

Комбінація №3

1-2 тт. — 2 підскоки з пр.н з відкриттям руки у 2п;

3-4 тт. - 2 тріолі з підняттям коліна наверх;

5-6 тт. - 2 крок-підскоки у повороті;

7-8 тт. - 1 оберт піджаті + 2 біги;

16 тт. - повторити 1-8т.

Комбінація №4

1-2 тт. – витягнути пр.н у attitude вперед по діагоналі в 8т. залу;

3-4 тт. - оберт вправо;

5 т. - сісти на л.коліно;

6-8 тт. - зір винограду, покласти в корзину;

9 т. - встати на л.н, пр.н піднімається вперед в attitude;

10 т. - перенести пр.н в attitude назад;

11 т. - розвернутись у 2т.залу, пр.н залишається в attitude вперед;

12 т. - оберт вправо;

13-16 тт. - збір винограду стоячи справа.

Комбінація №5

1 т. - 1 завернути пр.н зігнуто у коліні вліво, 2- відкрити вправо;

2 т. - 1- перескочив на пр.н, 2- опустити л.н рівну на підлогу;

3-4 тт. - повтор з л.н;

5-6 тт. - переселенців пр.н навхрест вліво + удар каблуком;

7-8 тт. - повтор л.н;

9-14 тт. - повтор 1 і 2 і 1 тактів у оберті в право;

15-16 тт. - витерти лоба пр.р.

Комбінація №6

1-2 тт. - 2 крок- підскок бо колу;

3-4 тт. - 4 біги з нахилом корпусу вперед;

5-6 тт. - 2 гойдалки з відкриттям ніг на passe через сторону;

7-8 тт. - дрібні переступання спиною по колу;

9-16 тт. - дзеркально відтворити починаючи спиною.

Комбінація №7

1-2 тт. - в праву діагональ 2 крок стрибок з виносом ноги вперед, руки тримають корзину на плечі;

3-4 тт. - мілкі переступання назад;
5-8 тт. - 8 припадань в оберті вправо;
9-12 тт. - 4 маятники з пр.н;
13 т. - оберт вправо просуваючись вперед;
14-16 тт. - поставити корзину в центр сцени, відійти назад.

Комбінація №8

1 т. - 2 притупи з пр.н, руки опущенні – працюють в протилежний бік від ноги;
2 т. - переступання на півпальцях;
3-6 тт. - повтор тричі;
7-8 тт. - 2 зіскочити по бп руки вперед;
9-10 тт. – повтор 1-2 але руки на верху;
11-12 тт. – 2 оберти по бп;
13-14 тт. - гойдалка – балянсе з ногою до коліна;
15-16 тт. - припадання вліво.

Комбінація №9

1-4 тт. - зіскочити з каблуком вперед, потім його до коліна(тричі), руки працюють в протилежний бік;
5-6 тт. - припадання вправо, руки поступово за голову;
7-8 тт. - в праву діагональ оберт з ногою біля коліна;
9-16 тт. – оберти на носочках по колу.

Комбінація №10

1 т. - крок пр.н в л.діагональ, л.н назад в attitude, пр.р на поясі, л.р - за голову;
2 т. - 2 перестриби з ноги на ногу (пр.н наверх за першим), руки на талії;
3-4 тт. - 2 потрійні перестриби з ноги на ногу (пр.н наверх за першим), руки на талії;
5-6 тт. - 2 потрійні переступання по 5п, легкий нахил голови до ноги;
7 т. - оберт вправо , взяти корзину;
8 т. - крок 1 arabesque.

Позначення в описі лексики:

пр.р – права рука;

л.р - ліва рука;

пр.н - права нога;

л.н – ліва нога;

п. - позиція;

...+...- поєднання двох рухів на один такт.

4. Опис костюма

1. Біла сорочка з рукавом 3/4;
2. Червона спідниця коротка з вишивкою у вигляді квітки;
3. Персикові колготки;
4. Чорні народні туфлі;
5. Атрибут — плетений кошик;
6. Зачіска — низька гулька;

Макіяж — червона помада, світлий макіяж

2.3. Хореографічна композиція «Вибір майбутнього»

1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічної композиції

Хореоавтор – Аліна Габор

Назва: «Вибір майбутнього».

Тема: про тяжкий вибір дівчини між сім'єю та кар'єрою.

Ідея: за допомогою виразних засобів сучасного танцю contemporary, передати глядачеві, той непростий вибір дівчини, після якого зміниться все життя.

Надзавдання: донести до глядача, яким би не був вибір дівчини, він буде правильним, бо тільки ти сам знаєш, як хочеш прожити своє життя.

Час дії: сучасність.

Місце дії: сценічний майданчик.

Вид: сучасний танець.

Стиль: contemporary.

Форма: мала форма (соло).

Жанр: сюжетний.

Кількість виконавців: 1 дівчина.

Зміст танцю

Одного разу дівчина замислилася про майбутнє. Перед нею лежала чоловіча сорочка та папка з документами. Представляючи своє майбутнє, вона намагалася зробити правильний вибір. Бравши в руки чоловічу сорочку, дівчина відчувала щастя з рідним коханим поруч, уявляла як процвітало та багатіло їх сімейне життя. Але згадавши про кар'єру, взявши в руки папку з документами, уявляла як буде розвиватися, навчатися, досягатиме своїх цілей, набиратиметься досвіду та буде кращою у своєму ділові. Це дуже тяжкий вибір для дівчини, вона заплуталась, по якій дорожці підти та що обрати.

В кінці номеру, дівчина все таки зробить свій вибір, яким би він тяжким не був. Це буде правильний вибір, бо тільки ти сам знаєш, як хочеш прожити своє життя.

Драматургія номеру

Експозиція: (1-16 тт.): сидячи на підлозі дівчина замислилася про майбутнє.

Зав'язка: (17-28 тт.): дівчина танцює зі спогадами про свого коханого.

Розвиток дії: (29-68 тт.): дівчина бере в руки чоловічу сорочку, після чого згадує про свою кар'єру та починає танцювати тримаючи в руках папку з документами.

Кульмінація: (69-80 тт.): переживання дівчини, яка намагається зробити правильний вибір.

Розв'язка: (81-100 тт.): остаточне рішення, після якого зміниться все життя, кінцева точка.

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Авторство музики та виконавець: Abel Korzeniowski (сучасний польський композитор, номінант престижних музичних премій, зокрема золотий глобус та інші за написанням оригінальної музики до кінофільмів) – Dance for me Wallis («Танцюй для мене, Уолліс» саундтрек із художнього фільму). Твір для симфонічного оркестру.

Загальний хронометраж танцю: 3 хвилини 06 секунд.

Музичний розмір: 4/4.

Експозиція: 22 секунди.

Зав'язка: 22 секунди.

Розвиток дії: 1 хвилина 11 секунд.

Кульмінація: 34 секунди.

Розв'язка: 37 секунд.

Основна музична тема виконується віолончеллю, яка виступає в даному творі солюючим інструментом. На протязі динамічного розвитку ця

тема у варіативному вигляді лунає в партіях фортепіано та інших оркестрових інструментах. Наявність великої кількості дрібних за тривалістю нот надає твору легкості та «польотності». Відсутність симфонічно-оркестровій фактурі духовних інструментів, надає звучанню твору прозорості.

У музичному творі можна прослідкувати ряд частин, які мають різний характер і темп виконання. Протягом номеру зростає та стає повільнішим темп.

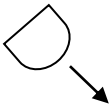
Перша частина починається у прискореному темпі, після чого змінюється на повільний і поступово зростає.

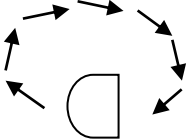
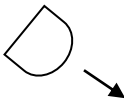
Друга частина більш енергійна та жвава, додаються нові акценти та декілька раз змінюється темп.

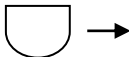
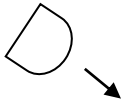
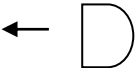
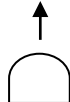
Третя частина у розміреному, прискореному темпі, в кінці поступово уповільнюється та сягає фіналу.

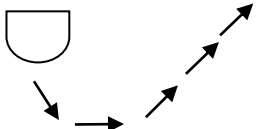
Основними інструментами є: струнно-смічкові та ударні інструменти (лунає соло віолончелі, фортепіано).

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнки	Такти	Опис танцю
	1-10 тт.	На сцені знаходиться дівчина, яка сидить на підлозі. Комбінація №1.
	11-16 тт.	Переكات у 8 точку сцени. Комбінація №1.

	17 т.	Рухи посеред сцени. Комбінація №2.
	18-19 тт.	Солістка знаходиться біля Л куліси. Комбінація №2.
	20-28 тт.	Рухи посеред сцени. Комбінація №2.
	29-34 тт.	Біг по колу. Комбінація №3.
	35-36 тт.	Рухи у 8 точку сцени. Комбінація №3.
	37-40 тт.	Солістка біля П куліси. Комбінація №3.
	41-44 тт.	Солістка біля Л куліси. Комбінація №3.
	45-52 тт.	Рухи посеред сцени. Комбінація №4.

	53-54 тт.	Шене у 4 точку сцени. Комбінація №5.
	55 т.	Grand battement у 6 точку сцени. Комбінація №5.
	56-57 тт.	Sissonne у 3 точку сцени. Комбінація №5.
	58-60 тт.	Кроки по діагоналі в 8 точку сцени. Комбінація №5.
	61-84 тт.	Рухи посеред сцени. Кінець комбінації №5, комбінація №6 та початок комбінації №7.
	85-86 тт.	Body roll з переступанням назад у 3 точку сцени. Комбінація №7.
	87-90 тт.	Drag проїзд у 4 точку сцени. Комбінація №7.
	91-92 тт.	En dedans у 5 точку сцени. Комбінація №7.
	93-98 тт.	Рухи посеред сцени. Комбінація №7.

	99 т.	Кроками рухатися у 6 точку сцени. Комбінація №7.
	100 т.	Сісти на підлогу, кінцева точка.

Умовні позначення:

 - дівчина (солістка);

↓ - рух вперед;

→ - рух вправо;

← - рух вліво;

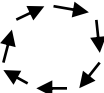
↑ - рух назад;

↗ - напрямок у 2 точку сцени;

↘ - напрямок у 8 точку сцени;

↖ - напрямок у 4 точку сцени;

↗ - напрямок у 6 точку сцени;

 - рух по колу.

3. Опис хореографічної лексики

Комбінація № 1

Вихідне положення: у 2 т.с. сидимо на колінах, руки тримаються за коліна, гол. прямо.

Музичний розмір: 4/4.

1-4 тт.: у 2 т.с. сидячи на колінах, гойдаємося вперед-назад, спочатку руки на колінах, потім тримаються за голову;

5-10 тт.: ПР тягнутися до чол. сорочки, погляд направлений на сорочку, ЛР тягнутися до папки з документами, погляд направлений на папку, взяти в руки сорочку, притулити її до грудей;

11-14 тт.: переكات по підлозі вперед через П плече та вихід на П коліно у 8 т.с., перед собою в руках тримати сорочку, переكات по підлозі через Л плече у 2 т.с., залишити чоловічу сорочку на підлозі;

15-16 тт.: невеликими кроками відійти назад.

Комбінація № 2

1 т.: port de bras руками, гол. повернута вбік відкритої руки, паралельна нога відкрита в сторону;

2 т.: зіскок на ЛН в demi plié, ПН рівна навхрест назад ЛН, руки тягнуться в Л бік, в корпусі contraction, поворот через П плече, ноги в demi plié;

3-4 тт.: ПН grand rond з обертот на півпальцях через П плече, руки з 2 поз.р. через 5 поз.р. опустити вниз, почергово ПР та ЛР «малюємо коло через глядача» оглядаючись назад, ПР вперед та корпусом тягнемось за рукою;

5-6 тт.: ноги по 1 паралельній поз.н. на demi plié, корпус та гол. нахилені вниз, 1 чв. руки почергово закриваються у 8 поз.р. перед обличчям, 2 чв. лікті рук відводяться в сторони, долоні закривають очі, встати з demi plié, 3-4 чв. руки через 5 – 2 поз.р. опускаються вниз, гол. вліво-вправо;

7 т.: руки почергово обіймають себе (ПР-ЛР) з роботою корпуса та голови;

8 т.: крок ПН вперед, повертаємось обличчям у 5 т.с. через П плече, одночасно стрибок на ПН, ЛН відкрита назад на 90°, руки з 2 поз.р. через 5 поз.р. опускаються вниз, відбігти в 5 т.с.;

9-10 тт.: почергово підіймаємо руки знизу в 2 поз.р., гол. за рукою, корпусом «малюємо коло» через П сторону, руки опущені вниз, долоні в поз. jazz-hand;

11-12 тт.: оберт на півпальцях через П плече, руки підняті вгору, вихід в розтяжку, взяти чол. сорочку, піднятися та притулити до себе.

Комбінація № 3

1-4 тт.: біг по колу вправо, водночас надягаємо чол. сорочку на себе;

5-6 тт.: 1 чв. ПР знизу до голови, гол. трошки задерти вгору – повернутися у вих.пол., ЛР вздовж корпуса, ноги по 1 поз.н. на *demi plié*, 2 чв. довертаємося корпусом та обличчям в 3 т.с., руками «малюємо коло» (ПР – через гору-низ-в 2 поз.р.; ЛР – знизу-через гору-в 2 поз.р.), 3-4 чв. оберт на ПН, ЛН на *cou-de-pied*, руки по 1 поз.р., долоні в поз. *point-hand*;

7-8 тт.: у 8 т.с., ноги по 1 поз.н., *roll down* з відкриттям ПР у 5 поз.р., ЛР вздовж корпуса, *drop, roll up*;

9-10 тт.: *chasse* вправо, руки в 2 поз.р., ПН на *demi plié*, ЛН (рівна) відкрита в сторону, ЛР «малюємо коло» (знизу-через гору-опускаємо вниз), ПР вздовж корпуса, поворот вліво на півпальцях;

11-12 тт.: стрибок вгору з натягнутими ногами, руки ніби відштовхуються від низу, долоні в поз. *point-hand (flex)*, переكات по підлозі через спину вліво, вихід на коліна;

13-14 тт.: 1 чв. сидячи на колінах, руки по чергово підіймаються в 5 поз.р. (ПР-ЛР), долні назовні в поз. *point-hand*, гол. трошки задерта вгору, 2 чв. в корпусі *body roll*, в долонях *rock-hand*, руками б'ємо по колінах із роботою корпуса та голови (2 рази);

15-16 тт.: встати із колін, сняти із себе чоловічу сорочку та кинути її в сторону 8 т.с.

Комбінація № 4

1 т.: у 2 т.с. крок з ПН, ЛН натягуємо та виводимо прийомом *battement tendu jete*, довертаємося обличчям у 5 т.с., руки вздовж корпуса, тільки ЛР попереду, ПР позаду корпуса, ЛН напівпальці в сторону, невеликий стрибок на ЛН, ПН *grand battement* в сторону, руки з 1 поз.р. через 2 поз.р. опускаємо вниз;

2 т.: в *demi plié* ПН навхрест ЛН, руки вздовж корпуса, тільки ПР попереду, ЛР позаду корпуса, поворот напівпальцях через П плече, переступання на місці, ПР тягнеться догори, лягаємо на підлогу та в 3 т.с. тягнемося ПР до папки з документами;

3-4 тт.: лежачи на підлозі, беремо в руки папку з документами, ноги зігнуті в колінах підіймаємо з підлоги та по чергово «махаємо» ними, додаємо рухи гол. в сторони, переكات в 7 т.с., стоїмо на Л коліні, перед собою тримаємо папку, довертаємося обличчям в 1 т.с., сидимо на Л коліні, ПН натягнута виведена в сторону, кладемо на підлогу перед собою папку;

5-6 тт.: «взмах» ПН сидячи на ЛН, ЛР на підлозі, ПР тримається за ПН, повертаємося обличчям в 5 т.с., корпус нахилений назад, по чергово «малюємо коло» руками (ЛР-ПР), «планка» на ЛР, корпус повернутий в П сторону, ПР тягнеться вгору, погляд на глядача, повільно сідаємо на підлогу;

7-8 тт.: сидячи на підлозі, ПН на point, ПР відкривається в 3 класич. поз.р. та опускається через 2 поз.р., переكات у 8 т.с., встати з підлоги, відкрити руки в 1 поз.р., долоні в поз. point-hand.

Комбінація № 5

Вихідне положення: ноги по 2 широкій виворотній поз.н. в demi plié, руки в 2 поз.р., гол. в 4 т.с.

1-2 тт.: 4 шене в 4 т.с., руки в 1 поз.р., долоні в поз. point-hand;

3-4 тт.: 1 чв. grand battement ЛН в сторону, ПР через 2 поз.р. тягнеться до ЛН, ЛР вздовж корпуса, гол. в 7 т.с., 2 чв. ЛН навхрест ПН, оберт напівпальцях вправо, руки вздовж корпуса, 3-4 чв. sissonne, ПР в 3 класич. поз.р. allonge, ЛР в 2 поз.р. allonge;

5 т.: стрибок на ПН у demi plié, стопа у виворотному пол., ЛН в сторону на 90°, руки з 1 поз.р. в 2 поз.р., поворот через П плече, руки одночасно опускаємо вниз;

6 т.: скручення в корпусі, приставні кроки по 1 паралельній поз.н. в demi plié у 8 т.с., коліна повернуті у 6 т.с., руки в 3 поз.р., гол. у 8 т.с.;

7-8 тт.: поворот через Л плече на ПН, ЛН на passé зі стопою flex, ЛР вздовж корпуса, ПР у 8 закриту поз.р., вихід в поз. «розтяжка», взяти в руки папку з документами;

9-10 тт.: 2 кроки назад в відтяжкую передньої ноги, переступання на місці та відкриваємо ПН в сторону, ЛН в *demi plié*, в руках перед собою тримаємо папку з документами та в кінці довертаємося обличчям в 7 т.с.;

11 т.: поворот вправо, ЛН в сторону, ПН в *demi plié*, в руках перед собою тримаємо папку, гол. в 3 т.с.;

12 т.: підіймаємо папку вгору, погляд спрямований на папку, в цьому ж положенні довертаємося в 7 т.с. та вихід в поз. «розтяжка», папку опускаємо перед собою;

13-14 тт.: пауза, тримаємо позу, декілька кроків вперед, в руках папка з документами, погляд спрямований на папку;

15-16 тт.: підіймаємо погляд на глядача, після чого на чол. сорочку та кладемо папку на підлогу.

Комбінація № 6

1-2 тт.: 1 чв. почергово змінюємо погляд на чол. сорочку – на папку з документами та маленькими кроками відходимо назад, 2 чв. почергово змінюємо вагу вперед - на п'ятки через поз. *flex* (ПН-ЛН), назад - на носки через поз. *point*, 2 рази із *body roll*, руками тримаємося за голову;

3-4 тт.: 2 біга вперед, сідаємо на коліна, ПР торкаємося гол., довертаємося обличчям в 3 т.с., *body roll*, руки на колінах;

5-6 тт.: сидячи на підлозі, ПН на *point*, зігнута в коліні, долоня ЛР на підлозі, ПР в 3 класич. поз.р., обличчям на глядача, переكات вправо, планка, гол. «малюємо коло» зправа-наліво, ПР відкривається вперед та вгору, гол. за ПР;

7-8 тт.: повертаємося в 5 т.с., різко підіймаємо руки в 5 поз.р., довертаємося обличчям в 1 т.с., ЛН на коліні, ПН *developpe* в сторону;

9-10 тт.: через півпалець відкриваємо ПН у 8 т.с. в шпагат, долоня ПР на підлозі, ЛР в 3 класич. поз.р., довертаємося в 3 т.с. та підіймаємося через «місток», ПР тягнеться вгору;

11-12 тт.: обличчям у 3 т.с., ноги по 1 паралельній поз.н., руки в 5 поз.р., *drop* в повороті через П плече.

Комбінація № 7 (фінальна)

1-2 тт.: прижок на ПН, ЛН на *passé*, руки в поз. «L», гол. на глядача, переступання на місці, підготовка до тура (ноги по 4 поз.н., руки в 3 поз.р., гол. прямо), 2 тура на місці на ЛН, ПН на *passé*, руки підняти вгору, в долонях «замок»;

3 т.: переносимо вагу на ПН в *demi plié*, ЛН в сторону на 90° та закриваємо навхрест назад ПН, переступання на місці, ПР через класич. 1 поз.р. – в 3 поз.р. – 2 поз.р. – опустити вниз, ЛР вздовж корпусу;

4 т.: у 2 т.с., ЛН в *demi plié*, ПН вперед на 90°, ЛР тягнеться за ПН, ПР вздовж корпусу, ПН через *passé* закрити назад, ЛР через 8 закриту поз.р. опустити вздовж корпусу, довертаємося через П плече обличчям у 7 т.с.;

5-6 тт.: переступання по 4 поз.н., в корпусі *body roll*, в долонях *rock-hand*, руками б'ємо по повітрю перед собою із роботою корпусу та гол. (2 рази), крок на ПН навхрест ЛН, *grand battement* ЛН у 8 т.с., руки вздовж корпусу, гол. у 8 т.с.;

7-8 тт.: *drag* проїзд у 4 т.с., *turns soutenu* вліво, ПР у 3 класич. поз.р., ЛР вздовж корпусу;

9-10 тт.: підбігти до чол. сорочки, взяти її в руки та підбігти до папки з документами, взяти в руки;

11-14 тт.: *en dedans* у 5 т.с., погляд спочатку на глядача, потім на реквізити;

15-18 тт.: почерзі дивимося на папку з документами та на чол. сорочку, витягуємо ПР чол. сорочку вперед, погляд спочатку на сорочку – на глядача, кидаємо сорочку на підлогу;

19-20 тт.: через глядача невелики кроками йдемо в 6 т.с., перед собою тримаючи папку з документами, сідаємо на підлогу, відкриваємо її та погляд спрямований на папку.

Список скорочень:

Вих. пол. – вихідне положення;

ПН – права нога;

ЛН – ліва нога;
ПР – права рука;
ЛР – ліва рука;
П – праве;
Л – ліве;
поз.н. – позиція ніг;
поз.р. – позиція рук;
класич. – класичній;
ГОЛ. – ГОЛОВА;
Т.С. – ТОЧКА СЦЕНИ
ЧОЛ. – ЧОЛОВІЧА;
ЧВ. – ЧВЕРТЬ.

Опис костюма та макіяжу

1. Зачіска: низька гулька;
2. Сукня трошки нижча колін, жовтого (золотистого) кольору;
3. Бежеве тріко;
4. Бежеві півпальці;
5. Макіяж: білі блискучі тіні, довгі та тонкі стрілки чорного кольору, наведені вії та губи червоного кольору;
6. Реквізити: біла чоловіча сорочка та папка з документами зеленого кольору.

2.4. Хореографічна композиція «Подільночка»

1. Ідейно – тематичний аналіз хореографічної композиції

Хореоавтор – Ксенія Патлай

Назва твору: « Подільночка»

Тема: зустріч Весни, яку чекають радісно й пишно, з піснями, танцями та іграми.

Ідея: за допомогою виразних засобів стилізованого українського народного танцю, відтворити образ дівчини «Весни-землі», яка приходить до нас з початком весни та розквітає разом з нею.

Надзавдання: донести до глядача, цінність мелодійної, танцювальної української культури навесні. Адже оживає природа, радіють, веселяться люди.

Час дії: весна.

Місце дії: десь на лузі.

Вид танцю: народний танець.

Стиль: українська народна стилізація.

Форма: мала форма (соло).

Жанр : ліричний

Кількість виконавців: виконує 1 дівчина (соло).

Зміст танцю

«Подільночка» - гра-веснянка, яку виконують дівчата біля церкви, на лузі чи в іншому відповідному місці, беручись за руки та виводять хоровод. Видова назва «Подільнки» для весняних пісень вживається на Малому Поліссі, на теренах Сокальщини та Бродівщини. Там першою піснею, яку виводили навесні, була ігрова веснянка «Подільночка».

Від першої отримували назву і всі наступні пісні, які могли виконуватися в рамках одного календарного циклу. На Західному Поліссі

«Подільнянки» також відомі, але не як загальна назва, а конкретна. Виявлено три варіанти ігрової пісні «Подільняночки». Відрізняються вони лише закінченням. Однак зміст цих відмінностей дуже глибокий і зводиться до одного. Це не різні варіанти продовження, а різні частини колись єдиного тексту.

Зустріч весни, яку так чекають усі люди. Вони повинні знати, цінність мелодійної, танцювальної української культури навесні. Адже оживає природа, радіють, веселяться люди. Водять хороводи дівчата. Своїми іграми, в яких і рухи і слова мали виконувати магічну дію – привертати здоров'я, красу, щастя – вони прикладали до себе радість весняного оновлення, мріяли знайти, вибрати собі пару, свого судженого.

У казках народ створив чудовий образ цієї пори року у вигляді гарної молоді дівчини з вінком квітів на голові. Дівчина-весна – бажана і довгождана гостя, її закликають піснями-веснянками, радо зустрічають діти. Люди стежили за появою перших вістунів весни – байбака, щуки, гоголя, журавлів, граків, жайворонків, ремеза, ластівки. Весна – пора молодого кохання. Діти носять у руках зроблену в дерева ластівку, ходять з нею від хати до хати і прославляють прийдешню весну.

Драматургія номеру

Експозиція: (1-15тт): Дівчина-Весна виконує спокійну частину композиції.

Зав'язка: (16-39тт.):Зростання темпу в мелодії, розвиток рухів по колу.

Розвиток дії: (40-75 тт.): Виконання комбінацій по серед сцени.

Кульмінація: (70-121 тт.): Комбінація в партері, виконання обертів по-колу та посеред зали, в яких розкривається образ та манера виконавця.

Розв'язка: (122-137 тт.): Фінальна комбінація, мелодія під кінець стає знову ліричною та інструментальною, фінальна точка.

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Автор аранжування та виконавець: Правиця – Подільнянка

Слова і музика « Подоляночки» українські народні .

Загальний хронометраж танцю: 3 хвилини 26 секунд

Музичний розмір: 2/4, 4/4

Експозиція: 18 секунд

Зав'язка: 36 секунд

Розвиток дії: 35 секунд

Кульмінація : 1 хвилина 12 секунд

Розв'язка: 46 секунд

В цілому номер виконується у жвавому темпі, в окремих фрагментах темп збільшується або зменшується. На початку танцю лірична та спокійна мелодія, середина більш насичена динамічно та інструментально, а до фіналу вона знову повертається до ліричного мотиву.

Пісня має куплетну форму, за жанром пісня - закличка .

Прийди ,прийди, сонечко
На дідове полечко
На бабине зіллячко
На наше подвір'ячко
Прийди, прийди , сонечко
Під моє віконечко,
Будемо грітися , як маленькі діти

1 куплет

Десь тут була Подоляночка
Десь тут була Молодесенька
Тут Вона впала до Землі припала
Личко не вмивала, бо води не мала

2 куплет

Ой встань ой встань Подоляночко
Ой встань ой встань Молодесенька
Умий личко та як шкляночку
Біжи до Дунаю візьми ту що з краю

Вступ твору суто інструментальний - сопілка та цимбали.

Перша частина - повільна, більш лірична. Провідна мелодія належить сопілці та цимбалам.

Друга частина – разом з музикою зростає темп та жвавість.

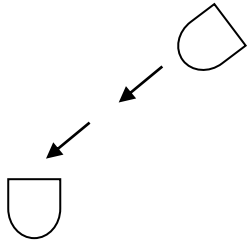
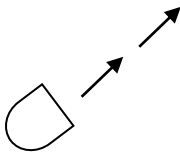
Третя частина – жвавий темп, який супроводжується розвитком музики.

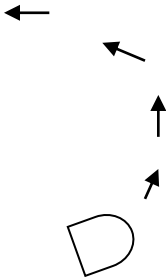
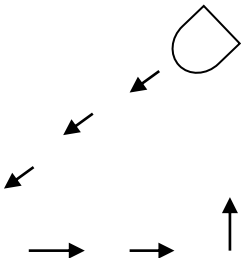
Кінець твору знову більш насичено інструментально так, як було на початку.

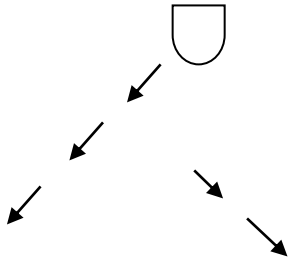
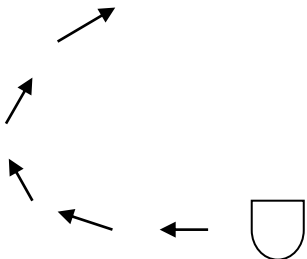
Четверта частина – мелодія з часом стає більш повільною, до кінця вона стає спокійною та стриманою, до кінця твору затухає.

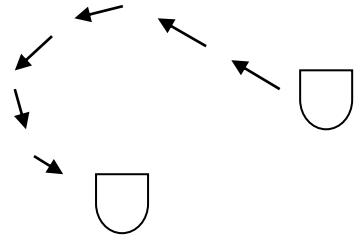
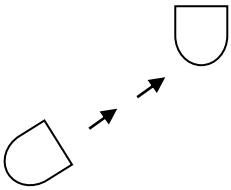
Основні народні музичні інструменти: різновиди сопілок, ложки, цимбали, трикутник, домра, бандура, контрабас, ударні інструменти, які створюють настрій, відображають національні особливості та колорит.

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнки	Такти	Опис танцю
	1-6тт.	Дівчина - Весна вибігає на центр сцени pas jete. Та виконує комбінацію №1.
	7-15тт.	Комбінація №2 в просування назад.

	16-31тт.	Комбінація №3 обличчям на глядача, спочатку вправо потім вліво.
	32-39тт.	Дівчина виконує рухи по колу.
	40-71тт.	Комбінація № 4 та №5.
	72-75тт.	Дівчина виконує рухи по діагоналі та відходить назад спиною до глядача бігунцем Мелодія змінюється на 4/4.

	76-79тт.	Комбінація в партері.
	80-95тт.	Комбінація №6 Мелодія змінюється на 2/4.
	96-101тт.	Комбінація № 7
	102-105тт.	Оберти по-колу.

	106-121тт.	Дівчина пересувається в просторі бігунцем та виконує обертаси. Мелодія змінюється на 2/4.
	122-129тт.	Комбінація №8 .
	130-137тт.	Фінальна комбінація, виконуємо рухи такі, як на початку композиції.

Умовні позначення:

 - дівчина

 - напрям руху

 - обертання на місці

-

3. Опис хореографічної лексики

Комбінація № 1

Вихідне положення: 3пн, руки вздовж корпусу.

Музичний розмір 2/4

1-2т - 4 pas jete на центр сцени, руки вздовж корпусу allonge.

3-4т - soutenu вправо, руки на намисто.

5т - 1 чв – випад на ПН в сторону, руки ПР – в 3п народній, ЛР в 1п- але лікоть опущений донизу та рука ближче до корпусу, вони злегка опускаються донизу, голова за руками; 2чв – soutenu вліво, руки в 3п. класичній.

6 т - повторити 5т в іншу сторону.

7т- 1чв - дегаже вперед на ПН, руки поступово через перед опускаються до глядача; 2 чв - крок назад ЛН.

8т - 1чв - піднятися на півпальці опорної ноги та винести ПН на 45 вперед, руки через 1п відкриваються ПР в 2п allonge, ЛР пряма попереду, 2чв – повторити вліво, руками рух наче ведемо по воді, в кінці- стати в 2т зала, руки у підготовчому положенні, ПН попереду (на півпальцях).

Комбінація №2

Вихідне положення: 5 ПН на півпальцях в 2т зала, руки у підготовчому положенні.

Музичний розмір 2/4

(Виконується в просуванні назад).

1т – 1чв - plie на ПН, ЛН на sou da pied позаду, руки в 1п; 2чв - піднятися на півпальці ЛН, ПН витягнута вперед на 45, руки поступово підіймаються в 3п allonge.

2т - повторити 9т, тільки довести поступово руки в 3 п allonge.

3т – ПН rond по повітрю, та закриваємо ПН назад по 5пн на півпальцях, руки – ЛР на намисто, ПР- в 3п allonge.

4т - повторити 11т з іншої ноги , змінюючи руки

5т - 1 чв випад на пн в сторону, ЛР поступово опускається з 3п повільно; 2 чв - повторити 1 чв вліво.

6т- поворот навколо себе по бп, руки – підіймається спочатку ПР в 3п allonge, потім ЛР allonge.

7т - 1 чв - ковирялочка ПН; 2 чв - піднятися на ПН на півпальці, ЛН на sou de pied позаду(руки весь цей час виконують вісімку в повітрі).

8т - повторити 15т тільки на 2 чв - ЛН на passé , та поворот в 2т залу на ПН, руки в 3п.

Комбінація №3

Вихідне положення: 3пн, ПР – підготовче положення, ЛР allonge в 2 заниженій позиції.

Музичний розмір 2/4

(Виконується в просуванні вправо-вліво)

1-2т - 4 припадання в сторону на ПН, ЛР- в 2п allonge, ПР поступово підіймається знизу в 3п та закривається на намисто.

3т- 1чв - голубець в 8т зала, руки в 2п allonge; 2 чв - переступання по 5п в 8т зала, на plie, руки – ЛР в 2п allonge, ПР- на намисто, голова вправо.

4т - 1чв поворот an dehors вправо, руки з 2п закриваються в 1п на повороті; 2 чв – soutenu вправо, руки з 2п закриваються в 1п на повороті.

5-6т - повторити 17-22т з іншої ноги (в іншу сторону).

Рухи по колу

1-2т - з ПН 1 бігунець, 2 pas jete, руки – ЛР в 2п, ПР поступово через 1п в 3п.

3-4т - повторити 1-2т з ЛН, в кінці довернутися спиною по-колу.

5-6т - 2 pas balance, руки в 2п (почергово закриваються в 1п).

7-8т - 2 оберта an dedans, руки з 2п закриваються на оберті в 1п.

Комбінація №4

Вихідне положення: 3ПН, руки в 1 позиції.

Музичний розмір 2/4

1-2т - 1чв - переступання по 4п обличчям в 8т зала, руки в 2п; 2чв переступання по 4п обличчям в 2т зала, руки з 2п закрити на пояс.

3-4т - 2 голубця в повороті з ПН на глядача, руки почергово змінюємо (спочатку ЛР- на пояс , ПР- в 3п).

5т - бігунець вперед в plie, руки в 2п.

6т - бігунець на півпальцях з відходом назад, руки в 3п allonge, повернутися в пів оберт до глядача правим плечем.

7-8т - 4 вірьовочки, руки поступово закриваються на намисто.

Комбінація №5

Вихідне положення: 5 ПН на півпальцях в 8т. зала, руки на намисті, голова на глядача.

Музичний розмір 2/4

1т- біг на місці ПН-ЛН, разом з ногою підіймається однойменна рука.

2т - прижок з піджатими ногами , руки в 3п allonge.

3-4т - 2 встройіни вправо-вліво, з поступовим закриттям рук на пояс.

5т - по бпн зіскік в plie в 8т зала, руки allonge направлені вправо, далі зіскік в право в plie по бпн в 2т зала, руки allonge направлені вліво.

6т - винести ПН вперед на 45 та виконати 3 швидких біги назад з тієї ж ноги.

7-8т - 2 падебури підбивки.

9т - крок на ЛН та стрибок, ПН на passé, руки: ЛР- в 3п allonge, ПР- в 2п allonge.

10т - біг з відходом назад, руки поступово опускаються через перед кистями донизу.

11-12т - повторити 25-26т вправо з іншої ноги.

13т - ковирялочка з ЛН, руки через 3п відкриваються в 2п.

14т - ПН закривається у невиворітне, потім у виворітне положення ноги на couderie та відкривається у 2т зала на 45, руки в цей час через 1п відкриваються allonge в 2 занижену позицію.

15т - 2 припадання в повороті, голова за вправо, руки - ПН на намисто, ЛР в 3п allonge.

16т - 2 припадання в повороті, з почерговим підніманням рук(ПР-ЛР).

Рухи по діагоналі

Вихідне положення: 3 пн - ПН попереду, ЛН позаду на подушечці, ПР- в 3п allonge, ЛР – вздовж корпусу allonge.

Музичний розмір змінюється на 4/4.

1т - 2 кроки вперед з ПН в 2т зала, ПН через passé виконує крок вперед, ЛН- підставляється по 5пн позаду на півпальці, потім з ЛН, руки через 1п витягуються вперед на рівні перед собою(поступово).

2т - 2 голубця ПН, руки в цей час починають малювати коло з право-на ліво, далі переступання по 4пн, ПН попереду, ЛН позаду, руки доводять коло та направлені вправо, голова вліво, корпус нахилений вправо, ліве плече підняте.

3т - 2 оберта soutenu вліво, руки: ЛР 3п allonge, ПР 2п allonge (в оберті закриті на намисто).

4т - 2 бігунця назад (спиною до глядача) руки на намисті.

Комбінація в партері

Вихідне положення: 6 пн, руки на намисті спиною до глядача.

(Починаємо виконувати спиною до глядача)

1т - руки малюють коло з право на ліво, крок ПН в сторону з маленьким стрибком, падаємо в партер на ЛН, та переكات на руках через прямі ноги.

2т - attitude ПН в повороті, переходимо на ПН сидячи, ЛН виводиться через rond вперед до сторни на повітря, ПР тримається за підлогу, ЛР витягнута перед собою (ЛН-ЛР паралельні один одному).

3т - розтяжка на ЛН, руки вик. 4 port de bras, далі підіймаємося на ПН (випад вперед), руки від обличчя відкриваються в сторону.

4т - 2 тур повороти на ПН, ЛН на passe, руки на 1 оберті – 2п flex, 2 оберт – 3п руки тримаються разом.

Комбінація №6

Вихідне положення: 6 пн, руки в 1п.

Музичний розмір змінюється на 2/4.

- 1т - стрибок з піджатими ногами під себе (коліна вперед), руки – через 1п- 2п наче взмах крилами.
- 2т - крок ПН в 8т зала, ЛН – grand battement назад, корпус нахилений вперед, ПР вздовж корпусу, ЛР малює коло вперед(різкий мах).
- 3т - крок ЛН вліво ПН в довороті grand battement, стопа - flex, руки вздовж корпусу.
- 4т - крок на ПН на півпальцях, ЛН – на passe, доворот в 8т зала, руки в 3п.
- 5т - ноги по 6п в 8т зала, вик. droop та відразу стрибок (транплін), руки ззаду малюють коло, голова вниз, в корпусі(contraction).
- 6т - sissone ferme , руки ззаду малюють коло.
- 7т - крок ПН на півпальці, ПР витягується в 3п allonge, далі теж саме з ЛР-ЛН.
- 8т - доворот в 4т зала, руки 1п (підготовка до grand battement).
- 9т - ЛН крок в 4т зала, ПН grand battement, руки ПР в 3п allonge, ЛР 2п allonge.
- 10т - поворот вліво по 5пн навколо себе, руки схрещені перед собою.
- 11т - випад в сторону на ПН, ЛН витягнута, ПР відкр. в 2п (голова кладеться на праве плече), перехід на випад ЛН, ЛР відкр. в 2п (голова кладеться на ліве плече).
- 12т - 6 пн півпальці та повернутися в 3т зала, ПР в 2п, ЛР малює коло, на останній рахунок руки витягнуті вгору.
- 13т - droop в 3т зала та підскік на ЛН, ПН на passé з доворотом в 4т залу, руки 3п.
- 14т - 2 pas jete .
- 15т - стрибок з піджатою ногою(ЛН), ПН на 90 витягнута в 4т залу, голова за ПН, руки ЛР- 3п, ПР-2п.
- 16т - 4 port de bras в 8т зала ПН попереду 4пн.

Комбінація №7

Вихідне положення: 4 пн закрита, ПН попереду в 8т зала, ПР – 3п allonge тягнеться вперед, ЛР – allonge вздовж корпусу.

Музичний розмір 4/4.

1т – 1-2 чв - ЛР через *cou de pied* виводиться вперед, руки через 1п ПР- 2 занижена *allonge*, ЛР- 3п *allonge*, голова за ПР, корпус злегка нахилений до ноги; 3-4 чв повторити 1-2чв.

2т – 1-2 чв – 2 *pas balance*, з почерговим закриттям рук з 2п на намисто (ЛР- ПР); 3-4 чв - томбе та стрибок з витягнутими рівними ногами з 8т в 2т зала, руки малюють коло та на останній рахунок сісти в *plie* на ЛН, ПН попереду *cou de pied*, руки 1п.

3т – 2 падебаски з ПН в 2т зала, руки поступово з 1п відкриваються в 3п *allonge*.

4т- оберт по 4пн вправо, ЛР- 2п, ПР-3п.

5-6т - повторити 3-4т в 8т зала на останній рахунок стати в підготовку до обертів.

Оберти по колу

Вихідне положення: підготовка до обертів.

1т - 2 *an dedans*, руки з 2 в 1п.

2т - 1-2 чв - 2 шене, руки 1п.; 3-4 чв – піджятий стрибок повороті, руки через 1п в 3п та відкриваються на 2п.

3-4т - повторити 1-2т.

Пересування в просторі та бертаси

1-2т – *port de bras*, 6пн півпальці.

3-6т - бігунцем по сцені малюємо в просторі вісімку, руки спочатку ПР- через 1-3-2, ЛР- в 2п, потім навпаки.

7-8т - підготовка до обертаса.

9-14т - 6 обертасів, руки з 2-1п.

15-16т - 5ПН півпальці, руки через 3п поступово в 2п.

Комбінація №8

(Фінальна комбінація)

Вихідне положення: 3 пн, руки в 1п.

1т - підготовка до стрибка, руки в 2п та ЛН в атитюд .

2т - перекидний стрибок назад, руки через 2п в 3п, та повернути в 2п.

3т - port de bras з розворотом назад.

4т – 2пн, ЛР наче відштовхує праве плече, розворот в корпусі на глядача, та оберт на ЛН, ПН зі скроченою ступнею.

5т - 1чв - атитюд ПН назад, ЛР 3п allonge ПН 2п allonge; 2чв - ПН через passé виводить вперед на 90, з 3пр через схрещене положення руки перед собою опускають вздовж корпусу.

6т - в 8т зала п бпн, drop.

7т - оберт вліво по бпн, руки: ЛР наче відштовхує ПР малюючи коло .

8т - стрибок з рівними ногами по бпн, ЛР зігнута в лікті перед собою, ПР в 2п, під час стрибка ЛН наче накриває рукою корпус, корпусом виконуємо коло.

9т - 1 чв - plie на ПН, ЛН на sou de pied позаду, руки в 1п.; 2чв - піднятися на півпальці ЛН, ПН витягнута вперед на 45, руки поступово підіймаються в 3п allonge.

10т - повторити 9т тільки довести поступово руки в 3п allonge.

11т - ПН rond по повітря та закриваємо ПН назад по 5пн на півпальцях, руки: ЛР на намисто, ПР- в 3п allonge.

12т - повторити 11т з іншої ноги, змінюючи руки.

13т - 1чв - випад на ПН в сторону, ЛР поступово опускається з 3п (повільно); 2чв - повторити 1чв вліво.

14т - поворот навколо себе по бп, руки – підіймається спочатку ПР в 3п allonge, потім ЛР allonge .

15т - 1чв - ковирялочка ПН; 2чв - піднятися на ПН на півпальці, ЛН на sou de pied позаду (руки весь цей час виконують вісімку в повітрі).

16т - повторити 15т, тільки на 2чв – поворот soutenu в 2т зала на ПН, руки в 3п (фінальна поза – випад на ПН, руки ПР- спочатку на намисто, а далі витягується в 3п allonge , ЛР- 2п allonge до ПР).

Список скорочень:

ПР - права рука;

ЛР - ліва рука;

ПН - права нога;

ЛН - ліва нога;

п - позиція;

т - точка;

пн - позиція ніг;

пр - позиція рук;

4.Опис костюмів

1. Жіноча біла вишиванка з вишитими великими соняшниками на рукавах та гілочками калини, на рукавах біле мереживо.
2. Спідниця молочного кольору нижче колін з вишитими великими соняшниками та гілочками калини, поділ спідниці прикрашений червоною стрічкою по колу.
3. Насичено зеленого кольору пояс, в кінці якого вишиті великі соняшники з гілочками калини та китиці (червоного та жовтого кольору) на кінцях.
4. Персикові балетки .
5. Тілесне трико.
6. Зачіска: низька гулька.

2.5. Хореографічна композиція «Дівоча доля»

1. Ідейно-тематичний план хореографічної композиції

Хореавтор – Олена Губська

Назва твору: «Дівоча доля»

Тема: зображення переживань та емоцій дівчини-циганки.

Ідея: за допомогою виразних засобів народного передати глядачеві колорит та характер циганського танцю.

Місце дії: лісок та галявина.

Час дії: літо.

Вид: народний танець.

Стиль: народно-сценічний.

Форма: сольний танець.

Жанр: безсюжетний.

Кількість виконавців: 1 дівчина.

Зміст танцю

Одного сонячного літнього дня дівчина-циганка приїхала на базар, заробити трохи грошей, але дивлячись на багатіїв, вона дуже їм заздрила та сумувала через це, бо не мала змоги придбати такі ж гарні, ніжні та вишукані тканини для своїх вбрань та такі ж гарні прикраси, обручки, які ніяк не виходили в неї з голови.

Дівчина вирішила, що попросить батька купити їй такі ж чудові речі та прикраси, але в неї нічого не вийшло батько лише відмовляв та наполягав на своєму: « Буде в тебе чоловік, буде купувати», образившись на батька вона втекла у лісочок, де й починається її танець. Засмучена дівчина крокує лісом пританцьовуючи, вона присіла на галявині та побачила гарні квіти, які нагадували їй себе, маленькі, ніжні, які щойно почали розквітати. Саме у цю мить циганка зраділа, настрій її став до неможливості гарним, вона

зрозуміла, що в неї усе життя попереду, необхідно зібратися та радіти життю, доки вона молода та гарна, вона зможе знайти собі такого нареченого, який би зміг виконувати всі її бажання.

Драматургія хореографічної композиції

Вступ(1-16 такт)

Експозиція(17-32 такт): Вихід солістки.

Зав'язка(33-48 такт): Рух по колу та вихід на Комбінацію №1.

Розвиток дії(49-64 такт): Комбінація № 1.

Кульмінація(65-128 такт): Комбінація № 2, обертання.

Розв'язка(129-160 такт): Фінальна комбінація, рух по діагоналі.

Аналіз музичного матеріалу:

Назва: Нанс цоха - Тріо Ерденко

Тривалість: 2 хв.30 сек.

Музичний розмір: 2/4 .

Кількість тактів: 160 тактів.

Кількість частин: 4 частини.

Драматургія музичного матеріалу:

Вступ: 16 тактів.

Експозиція: 16 тактів.

Зав'язка: 16 тактів.

Розвиток дії: 16 тактів.

Кульмінація: 64 такти.

Розв'язка: 32 такти.

Мелодійна лінія побудована на одноманітному мотиві, котрий постійно повторюється. Музичний розвиток здійснюється за допомогою акомпанементу інструментів та пришвидшенню темпу.

Перша частина починається заспівом, мелодія- співуча, темп- повільний, ритм – рівномірний, чіткий.

Друга частина більш жвава, додаються нові інструменти та акценти.

У третій частині: темп- пришвидшується, динаміка- наростаюча, ритм- чіткий.

Четверта частина- мелодія- стрімка, енергійна, темп- швидкий, ритм- танцювальний.

Характеристика:

Музика для циганського народу невід'ємна частина життя. З музикою вони народжуються з музикою і покидають цей світ. Кожну мить музика супроводжує циган. Але у житті циганам заборонено говорити відверто про свої почуття, особливо про кохання, тому єдиний спосіб висловити свої думки – це пісня та танець, які швидко розвивалися, під вагою таких обставин.

Для циганського музичного мистецтва притаманні 5 основних характерних рис. Перше, на що звертають увагу, коли чують циганську пісню- це вокал. Їм притаманне багатоголосся, це стосується як голосів так і музичних інструментів, які переплітаються у своєму звучанні. Це може бути гітара, скрипка, ритм частіше за все відбивається бубном.

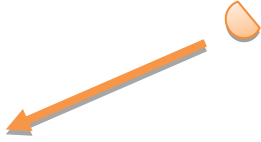
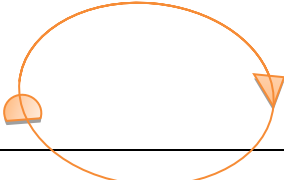
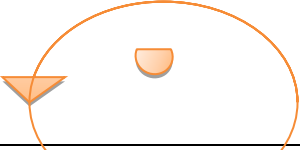
Другою характерною рисою є – синхронність. Завдяки цьому можна легко розпізнати тип та стиль пісні, навіть не знаючи циганської мови. Справа в тому, що всі варіації приходяться на слабку долю.

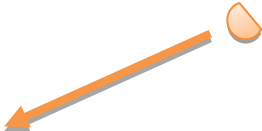
Третя характеристика – фразеологія. Як відомо кожна пісня або мелодія виконується з конкретною, не завжди однаковою інтонацією та так званою- ритмікою, яка нагадує рух хвилі(спади та підйоми). В залежності від фразеології мелодія може починатися зі спаду або підйому.

Четверта - гармонія. Під цим розуміється співвідношення циганських пісень загальноприйнятим нормам, що загалом буває дуже рідко.

П'ята характерна риса- це манера виконання. Звичайно, тут немає чітко встановлених правил, тому кожна група циган може виконувати одну й ту ж пісню по різному.

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнок	Такти	Рухи
	1-8 такт	Вихід.
	9-13 такт	Біг по колу.
	14-16 такт	Припадання на центр сцени.
	17-24 такт	Комбінація №1
	25-32 такт	Біг по колу. Вихід на центр сцени.
	33-40 такт	Комбінації №2 (просування по правій діагоналі).
	41-48 такт	Комбінації №2 (просування по лівій діагоналі).
	49-64 такт	Комбінація № 2 (продовження).
	65-72 такт	Біг по колу.
	73-80 такт	Пашасе назад.

	81-88 такт	Балансуар пр.н. на 90°.
	89- 90 такт	Пашасе назад у 6 точку сцени.
	91-96 такт	Тур де форс.
		Фінальна точка.

Умовні позначення:

1. - солістка.
2. – напрямок руху.
3. - рух по півколу(колу).
4. - прохідний рух по діагоналі,
з поверненням на попередню точку.

3. Опис хореографічної лексики

Експозиція.

Вихід

1-2 такт: вихід по діагоналі, 4 прості повільні кроки хрест навхрест, пр.р. на л.плечі, л.р. на поясі.

3-4 такт: 4 швидких кроки до глядача, андедан на пр.н., пр.р. у Шп, л.р у П п.

5-6 такт: як 1-2 такт.

7-8 такт: 2 пашасе назад(1- на пр.н., 2- на л.н), руки тримають юбку у Пп., корпус нахиляється до передньої ноги.

9-13 такт: біг по колу: два швидких жете, зіскок одна нога почергово підіймається на атітюд на 60°, руки тримають юбку та виконують хвилю.

14-16 такт: припадання на пр.н., відходити на центр сцени ,тряска плечами, руки і II позиції, тримають юбку, роблять мілку тряску.

На останній такт: тур де форс у центр кола та присісти обличчям до глядача.

Розвиток дії.

Комбінація №1

1 такт: сидячі на колінах(стопи під собою), нахил корпусу вперед, руки в кистях виконують проворот до себе та відкриваються: пр.р- у II п., л.р. у III п., корпус с підняттям рук вирівнюється та пригинається назад під лопатками.

2 такт: як 1, але в іншу сторону.

3 такт: перегин корпусу назад, руки збираються над діафрагмою навхрест, піднятися: руки у II п., голова прямо тряска корпусом.

4 такт: повторити 3 такт.

5 такт: пр.н. ставиться на стопу(положення на лівому коліні), руки зариваються навхрест і відкриваються у II п.

6 такт: ліва нога ставиться на стопу(піднятися повністю), руки закриваються навхрест і відкриваються у II п.

7 такт: крок у пр. сторону , руки беруть юбку та відкриваються у II та III п.

8 такт: теж саме в іншу сторону.

9-16 такт: жете по колу з фіксацією атітюдю позаду на 60°.

На останній такт вихід на центр сцени та взмах юбкою.

Кульмінація.

Комбінація №2

1 такт: крок правою ногою навхрест (через пасе), руки вздовж корпусу долонями трясучка(від голови до стегон)

2 такт: теж сам, але крок з лівої ноги.

3 такт: томбе навхрест на пр.н у 8 т.з., л.р над головою(долонькою вгору), пр.р. у II п., корпус прогнутий під прав. лопаткою(до глядача), поворот спиною до глядача, руки опускаються у II п.

4 такт: пашасе на центр сцени, крок на л.н., права у повороті піднімається на 90° та фіксується у атітюд, пр.р. у III п., л.р. у II п.

5-8 такт: повторити починаючи з лівої ноги.

9 такт: 2 широких кроки вперед, корпус нахилений вперед, руками малюючи хвилю у повітрі.

10 такт: андедан на пр.н., пр.р. через коло у III п., л.р на пояс., повернутися обличчям до глядача та узяти юбку пр. р.

11- 17 такт: пр.н. відкривається в бік та повертається у IV п., коліна разом. хвиля юбки рукою, на останні 6 такти підіймається л.р з юбкою у III п.

18-24 такт: припадання навколо себе з винесенням пр.р. у III п., л.р на поясі.

25-32 такт: припадання з пришвидшенням, пр.р. у I п., л.р на поясі.

Фінальна частина.

Фінал

1-8 такт: широкий біг по колу(з 8 т.з. у 2 т.з), руки тримають юбку, роблять хвилю.

8-16 такт: пашасе назад, руки збираються у I п. та відкриваються у II п.

17-24 такт: Балансуар пр.н. на 90°, на л.н. зіскок з кожним переносом ноги, руки змінюються по чергово: нога попереду- пр.р у III п., л.р. вздовж ноги.; нога позаду- пр.р. зігнута в лікті на рівні діафрагми(кисть біля плеча), л.р у III.

25-26 такт: пашасе назад у 6 т.з. (як 8-16 такт).

27-32 такт: тур де форс по діагоналі із 6 т.з. у 2 т.з., пр.р у I п.(тримає юбку), ліва на поясі. На останній такт випад на л.н(у 2 т.з) корпус на глядача, пр.р у III п., л.р у I п.

Умовні позначення:

Пр.р.- права рука

Л.н. – ліва рука

Пр.н.- права нога

Л.н.- ліва нога

I,II,III п.- I,II,III позиції

т.з.- точка зали(або сцени)

Варіант гриму та костюму виконавця

Основою циганського костюма є спідниця довжиною практично до підлоги. Глибокі вирізи і відкриті плечі не є табу для циганок, так як вважається, що це відображає їх жіноче начало.

Голову заміжньої циганки покриває Дікло - трикутна косинка. Перш ніж надіти її, кінці закручуються, а тільки потім зав'язуються на потилиці. Святкові головні убори можуть бути прикрашені бахромою, намистинами або бісером. Масивні золоті прикраси також є невід'ємною частиною образу. Елементом костюма може бути хустка-шаль з шовку або вовни.

Кольорове оформлення нарядів різноманітне: перевага віддається яскравим відтінкам з квітковими або рослинними орнаментами.

Незаміжнім дівчатам забороняється носити одяг жовтого кольору, а однотонний чорний і зовсім переважно не використовувати.

2.6. Хореографічна композиція «Босорканя»

1. Ідейно – тематичний аналіз хореографічної композиції

Хореавтор – Валерія Лепеса

Назва: «Босорканя».

Тема - про міфологічний персонаж народів Карпат.

Ідея: за допомогою виразних засобів сучасного танцю розкрити образ загадкової тіні.

Час дії: літо, надвечір

Місце дії: Стародавній Львів

Вид: Сучасний танець

Стиль: Контемпорарі

Жанр: безсюжетний

Кількість виконавців: 1 дівчина

Зміст танцю

Літо. Надвечір. Місто занепадає, мешканці міста ховаються по домівкам, бо прокидається загадкова тінь, вона ходить вулицями міста та зводить людей з розуму. Загадкова тінь-жінка, наділена чаклунськими здібностями, котрі отримала від природи, або навчилася чаклувати. Образ відьми подвійний, у ньому злилися початок добра і зла. І хоча добрі наміри відьом змальовуються не так яскраво, як протилежні шкідливі, в основі полягає ідея про загальну боротьбу добра зі злом.

До середини XX ст. побутувало уявлення, що відьми дводушні— коли людина спить, її друга демонічна душа вирушає чаклувати, вона знову ходить вулицями старого міста і чаклує, моторошні казки оживають, і цього разу на щасливий кінець не сподівається ніхто.

Хоча образ відьми-лиходійки зберігається, вона також символізує вільну жінку, володарку своєї долі.

Драматургія номеру

Експозиція: (.1-20т) дівчина виконує комбінацію в партері

Зав'язка: (21-36т) дівчина починає виконувати комбінацію посеред залу

Розвиток дії: (37-72т) дівчина виконує частину зі стрибками та елементами гімнастики

Кульмінація: (73-89т) дівчина виконує повільну частину

Розв'язка: (90-120т) дівчина виконує філаньову комбінацію і оберти

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Загальний хронометраж танцю: 2 хвилини 27секунди.

Музичний розмір: 2/4

Експозиція: 30секунд

Зав'язка: 20 секунд.

Розвиток дії: 1 хвилина 10секунд.

Кульмінація: 15секунди

Розв'язка: 12 секунд

У музичному творі можна прослідкувати ряд тем, вони мають різний характер і темп виконання. Протягом номеру зростає темп та динаміка музики.

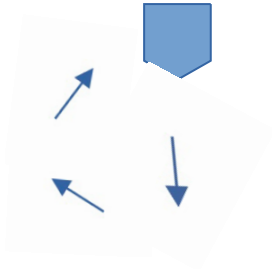
Перша частина – чітка

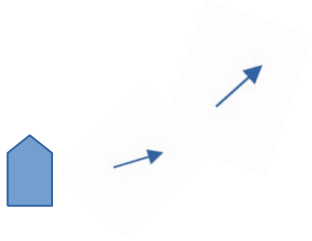
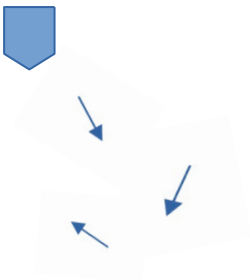
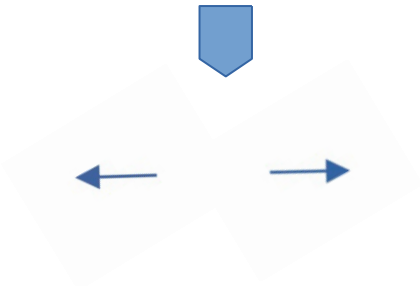
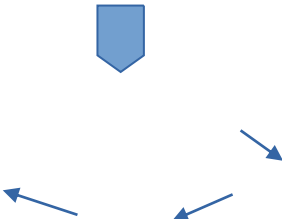
Друга частина – темп зростає

Третя частина – повільна

Четверта частина – великий темп

2. Постановчий план та графічне зображення танцювальної композиції

Малюнки		
	1-9т	Дівчина виконує рухи в потертті, при цьому вона виконує рухи в 2 та 6 точки зали.
	10-20т	Дівчина за допомогою Shane переміщається трохи вліво.
	21-31т	Виконується комбінація по колу.

	32- 48т	Комбінація 3
	49- 81т	Комбінація з обертами по колу.
	82- 100т	Комбінація 4
	101- 120т	Фінал

 Напрямок руху

 Дівчина

3. Опис хореографічної лексики

Комбінація № 1

Вихідне положення- сидимо по діагоналі в 2 точку залу, коліна зігнуті, корпус спущений, кури та голова послаблені

1-4т-Підіймаємо корпус, руки на колінах в 1 сучасній пр. Обидві ноги підіймаємо вверх і різко опускаємо вниз, лн заводимо під пн, а потім на пн, на рахунок 7-8 робимо «метелика» і до верстаємо корпус у 6 точку зали.

5-8т- В положенні лежачи, пн зігнута в коліні, робимо рухи плечима.

9-12т-приймаємо вихідне положення на рахунок 2 робимо коло головою,пн підіймаємо вверх і опускаємо на лк, потім пн проходить під лн, а лн нога тим часом підіймається на верх і повільно спускається вниз, голова слідує за ногами.

Робимо фігуру «скорпіон»

13-22т встаємо спиною до глядача, руки роблять замах в ліво, потім робимо shene поступово спускаючись вниз, сідаємо на коліна руки опираються на партер.

Комбінація № 2

1-4т-Робимо крок лн (relieve), пн робить jete, пр у II позиції рук, а лр у підготовчій(Allonge), корпус та голова трохи нахилені до лн. На рахунок 3-4 робимо tours на пн, лн на sur le coup de pied, руки в III позиції рук, долонями на верх

Далі робимо Rond de jambe en l'air лн, через 2 кроки повторити з відкриттям рук.

5-8т-Пн через passé retire виводимо вперед, руки спереду проводжають пн ногу, корпус відхилений назад, у II позиції ніг на relieve переходимо з ноги на ногу, в цей час малюємо коло руками, на 5-6 пн з положення tire bouchon переходить у attitude, лр в I позиції рук, а пр так само за спиною, під час руху вони змінюються, потім робимо tours на пн, руки в III умисній позиції рук.

Комбінація № 3

1-8т- Робимо стрибок положення l'arabesque, стоячи спиною до глядача робимо пн Grand rond de jambe jeté і повертаємось лицем до глядача, пн робить battment jete зі скороченою стопою,корпус нахилений до пн, руки на лівому боці.Далі спускаємося вниз робимо 2 відскоки.після цього бігунцем біжимо по колу пр витягнута вперед, корпус нахилений.

9-11т- Zshene + стрибок в оберті зі зігнутими ногами, на рахунок 8 спиною до глядача grand battement, пр в III позиції рук, лр тримає лн. Сидячи в партері робимо оберт навколо себе, і перехід через шпагат в планку, далі planshe на лн довертаючись до 6 точки зали, tours на пн

12-24т-припадання по колу з роботою пр 8рахунків, на наступні 8 рахунків додаємо лр та потрохи підіймаємо їх до гори, обличчям до глядача відкриваємо руки: лр внизу а пр в III позиції рук, положення Allonge. На рахунок 7-8 стрибок «козлик», далі працюємо корпусом, вниз-верх відходячи назад, руки працюють разом з корпусом. Робимо стрибок обличчям до глядача на пн, руки перед собою в замочку, далі робимо «місток» змінюючи опору з пр на лр. Далі перехід через лк з замахом пн, закінчуючи tours.

Комбінація № 4

1-16т- développé назад, через passé-retire опускаємо вниз і робимо tours, на лн, пн на passé, руки в I позиції рук. Далі 5 кроків з роботою рук (різноіменно).

17-24т-повернувшись спиною до глядача лягаємо у партер через міст, пережат зі зігнутими колінами на живіт, і робимо «спічаг» в цей час ноги перехрещуються і приймаємо положення сидячи спиною до глядача.

25-48т- бігунець по колу, робимо 5 кроків вперед на relieve з роботою плеч, пн робе крок до сторони і пр відкривається з ногою малюючи коло, потім по ставляємо пн до лн і згинає перед собою руки в ліктях. Обер навколо себе, руки малюють вісімку над головою., далі робимо 4 en dedans по колу, потім на місці 4 shene руки в III позиції рук і drop виз обличчям дивимось на глядача.

Список скорочень:

ПР- права рука;

ЛР – ліва рука;

ПК – праве коліно;

ЛК-ліве коліно;

ПН – права нога;

ЛН – ліва нога;

П плече – праве плече;

Л плече – ліве плече.

4. Опис костюмів

Костюм:

- танцювальний чорний купальник
- довги хітон
- пупальці

Макіяж:

Темно-сині тіні

- Рожевий блиск для губ
- Зачіска – Мальвінка

2.7. Хореографічна композиція «Дівочий козачок»

Хореоавтор – Валерія Лозова

1.Ідейно – тематичний аналіз хореографічної композиції

Назва номеру: «Дівочий козачок»

Тема: святкова пляска дівчат

Ідея: за допомогою танцювальної лексики народного танцю розкрити особливості композиційної побудови «козачка»

Надзавдання: донести до глядача особливості танцювальної культури народного танцю України

Час дії: весна

Місце дії: квіткова галявина

Вид: народний

Стиль: народно-сценічний

Форма: дует

Жанр: безсюжетний

Кількість виконавців: 2 дівчини

Зміст танцю

Одного разу навесні зустрілися дві подружки, які не бачилися здавна. Але, у одної з них був дуже красивий вінок, і коли інша дівчинка його побачила, в неї з'явилась заздрість, і вона захотіла його собі. На честь зустрічі вони танцювали святкову пляску, показуючи одна одній свою радість. Дівчинка намагалася забрати вінок у своєї подружки, і в неї це вийшло. Подружка дуже засмутилася, бо це її улюблений вінок, і вона не хотіла нікому її віддавати. Але вони танцювали далі з пташками, кружляли, збирали квіти. Потім дівчинка, у котрої подружка забрала вінок, вирішила не

засмучуватися, та дати можливість потанцювати з ним. Вони раділи, танцювали, і в кінці дівчинка віддала вінок його власниці.

Драматургія танцю

Експозиція (1-32 тт.): зустріч дівчат.

Зав'язка (33-64 тт.): початок святкової пляски .

Розвиток дії (65-99 тт.): танцюючи, дівчата зображують різні комбінації, радість зустрічі одна одній.

Кульмінація (100-131 тт.): спілкування між дівчатами, найяскравіша частина пляски.

Розв'язка (132-155 тт.): показ фінальних рухів, завершення святкової пляски.

Аналіз музичного супроводу та хронометраж танцю

Загальний хронометраж танцю: 2 хвилини 27 секунд

Музичний розмір танцювальної композиції: 2/4.

Експозиція: триває 25 секунд

Зав'язка: триває 28 секунд

Розвиток дії: триває 37 секунд

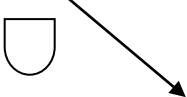
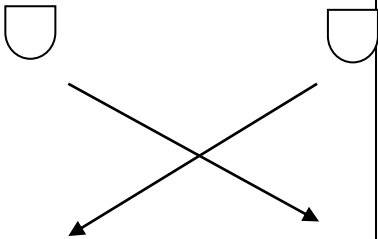
Кульмінація: триває 35 секунд

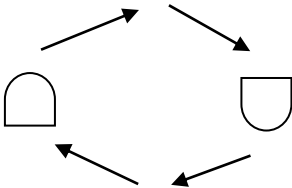
Розв'язка: триває 21 секунда

В експозиції звучить частина пісні, яка: яскрава, мелодійна, та з акцентами. Рухи швидкі та чіткі. В зав'язці музика трішки змінюється, темп швидкий в цьому музичному матеріалі.

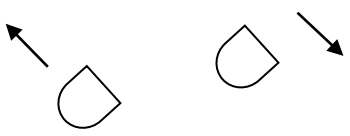
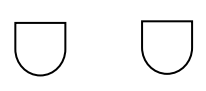
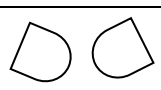
В музичному творі можна прослідкувати ряд тем. Вони мають різний характер та темп виконання. В цілому номер виконується у швидкому темпі, в окремих частинах темп зменшується.

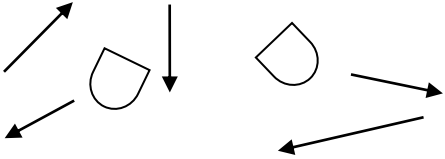
2.Графічне зображення танцювальної композиції

Малюнок	Такти	Опис танцю
1. 	(1-16 тт.)	1 дівчина виходить з діагоналі - імпровізація
2. 	(17-32 тт.)	Комбінація № 1 3 двох діагоналей по черзі виходять по 3 дівчини. (2 дівчина: 17-24 тт., 1 дівчина: 25-32 тт.) Перебігаючи останніми тактами на наступний малюнок
3. 	(33-48 тт.)	Комбінація № 2; Перебігти бігунцем на малюнок 4

4. 	(49-64 тт.)	Комбінація по колу; Розійтись в малюнок 5
---	--------------------	--

5. 	(65-80.т.)	Комбінація № 3 (1-16 тт.) Змінити малюнок
6. 	(81-96 тт.)	Комбінація № 3 (17-32 тт.)
7. 	(95-99 тт.)	Імпровізація, перехід в наступний малюнок

8. 	(100-107 тт.)	Комбінація № 4
9. 	(108-131 тт.)	Комбінація № 5
10. 	(132-139 тт.)	Бігунцем через авансцену перебігти назад, стати в центрі: прогин, тримаючись руками за вінок, голова до глядача.

11.		(140-147 тт.)	Імпровізація.
12.		(148-155 тт.)	Комбінація № 6 Фінальна точка.

3.Опис хореографічної лексики

Комбінація№1

Вихід.

Спочатку виходить одна дівчина, потім інша, роблять все навпаки.

1-2 тт.- дівчата вибігають з діагоналі бігунцем, руки відкриваються через підготовче положення — ПР в 3 поз.р., ЛР в 2 поз.р. алянже занижену (у іншої дівчини навпаки).

3-4 тт. - голубець в діагональ по ходу, переступання у повороті, одна нога вибивається назад у повітря.

1-4 тт. - 2 повільних шине, та 4 швидких, руки на поясі.

Комбінація№2

1-2 тт.- бігунець вперед, ПР через 1 п.р. відкривається в 3 п.р., ЛР в 2 п.р.

3-4 тт. – балянсе с ПН, руки в 2 п.р.

5-6 тт. - голубець в діагональ вліво, ПР через підгот. пол. відкривається в 2 п.р. алянже, ЛР в 3 п.р.; падебуре навпаки в діагональ в право (3т. залу), руки закрити на пояс.

7-8 тт. - коротке балянсе з ПН, руки на поясі

9-10 тт. - тинок через 1п.н., руки через 1п.р. відкриваються в 2п.р., біг (зміна місць).

11-12 тт. - повторити, повернутися обличчям.

Комбінація по колу

1-2 тт. – 2 андедани, руки з 1 поз.р. в 2 поз.р.

3-4 тт. – 2 падебаски по колу з роботою рук в 3 поз.р.

5-6 тт. – 2 млинця, руки з 1 поз.р. в 2 поз.р.

7-8 тт. – біг в повороті, руки на поясі.

9-10 тт. – бігунець в іншу сторону по колу, руки в 2 поз.р.

11-12 тт. – голубець в повороті, переступання, нога на 35 гр. сзаду, з руками

13-14 тт. – 2 козлика по колу вліво, ПР на поясі, ЛР за голову.

15-16 тт. – бігунець на наступний малюнок, руки в 2 заниженій поз.р.

альянже.

Комбінація №3

1-2 тт. – 2 тинка, руки знизу альянже.

3-4 тт. - падебаск у повороті, бігунець (спиною до глядача), бігунець вперед, притуп.

5-6 тт. - голубець вправо, руки на поясі, томбе (зміна місць).

7-8 тт. - повторити 5-6 тт., але в кінці притуп.

9-12 тт. – біг з ПН, ПН через кудеп'є виноситься вправо, падебуре вліво, підбивка ПН, стати ПН попереду ЛН, корпус розвернути ліворуч

13-16 тт. – сотбаск вліво, руки у 2 поз.р. альянже, томбе в 3т. залу, томбе у 8 т. Залу (навпаки), руки в заниженій 2 поз.р. альянже. підготовка до обертів (1 дівчина) руки в 2 поз.р

17-20 тт. – 1 дівчина: оберти по 3 поз.н, руки в 2 поз.р.

2 дівчина: забрала вінок, та відбігла на своє місце для комбінації.

21-24 тт. - 1 дівчина: оберти по 3 поз.н, руки в 2 поз.р., на останні 2 такти закрутитися.

2 дівчина: 3 падебаски, останній в повороті.

25-32 тт. - 1 дівчина: підготовка до обертасу, ПР намисто, ЛР на поясі; 2 обертаси, 3-ій зі стрибком, так само ще раз, зупитися, руки в 3 поз.р.

2 дівчина: 2 балянсе, руки у 2 поз.р алянже, голубець в діагональ з руками, колупалочка, руки на поясі, вірьовочка, останні 2 т. руки в 3 поз.р.

Комбінація № 4

Комбінація в діагоналі, в різні сторони

1-2 тт. – балянсе вправо-вліво, руки – одна «на намисто», інша – в 3 поз. (Руки змінюються) .

3-4 тт. - 2 падебаски, руки підіймаються в 3 поз.р. алянже.

5-6 тт. - томбе в пр. діагональ (3т.), ПР в 2 поз.р, ЛР в 3 поз.р (класична), томбе в іншу діагональ (8т.), ПР закривається перед собою, ЛР в 2 поз р. алянже занижена.

7-8 тт. – бігунець вперед, руки в 2 поз.р. алянже, стати в 3 поз.н., руки на поясі, завернути корпус один на одного, і потім на глядача.

Комбінація № 5

Виконується дзеркально

1-4 тт. – вірьовочка з робою голови та рук (в 2 поз.р., та на намисто) (1-2 тт – анфас, 3-4 тт. – епольман)

5-8 тт. – в іншу сторону

9-12 тт. – епольман (8т. залу): 2 падебуре з руками, голубець, повернутися ліворуч бігунцем навколо себе.

13-14 тт. – падебаск з руками (анфас), томбе вліво.

15-16 тт. – андедан вправо, перескік («козлик»).

17-20 тт. – бігунцем вліво навколо себе, з руками.

21-24 тт. – падебаск з руками (підготовка до обертасу), 2 обертаси, точка: руки в 3 поз.р.

Комбінація №6

(Фінал)

1-2 тт. – пропускаємо.

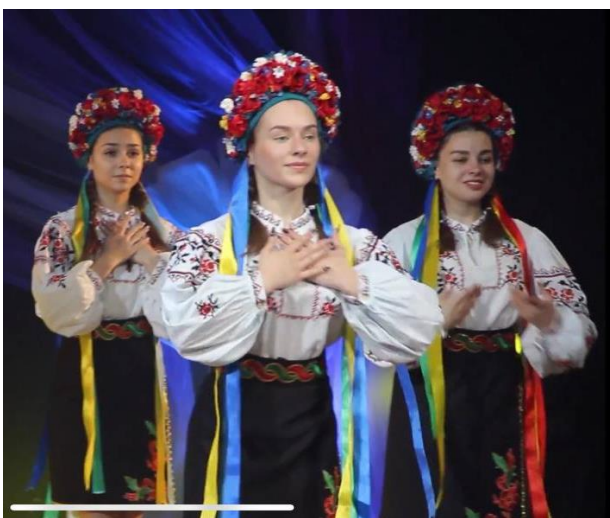
3т. - підготовка до обертасу.

4-6 тт. – обертас, ПР за голову

7-8 тт. – оберт, фінальна поза — дівчата до одноєї, на півпальці.

4.Опис костюму виконавців:

- Сорочка
- Спідниця
- Пояс
- Вінок зі стрічками
- Туфлі

ГЛОСАРІЙ

Балетмейстер – автор, режисер-постановник балетів, концертних номерів, а також танцювальних сцен в опері, опереті, драматичних виставах, мюзиклах тощо.

Виразні засоби – засоби художнього впливу окремого виду мистецтва, за допомогою яких розкривається й доноситься до глядача зміст твору мистецтва.

Декорації – потрібні для створення обстановки та атмосфери дії.

Драматургія – походить від старогрецького слова «драма», що означає дію.

Жест (фр. *gest*, лат. *gestus* - рух тіла) – це виразні (пластичні) можливості рук, голови, корпусу.

Зав'язка – перша частина твору, яка говорить про те, що тут зав'язується, розпочинається дія: тут герої знайомляться один з одним, між ними або ними та якоюсь третьою силою виникають конфлікти.

Зміст і форма – естетичні категорії, що виражають співвідношення в мистецтві внутрішнього, духовного, ідейно-образного початку і його зовнішнього, безпосередньо сприйманого, чутного і зримого втілення.

Ідея – це та думка, заради виразу якої відбирається тематичний матеріал і створюється постановка.

Експозиція – перший компонент закону драматургії, який знайомить глядачів з діючими особами, допомагає скласти уявлення про характер героїв. У ній намічається характер розвитку дії; за допомогою особливостей костюма і декораційного оформлення, стилю і манери виконання виявляються прикмети часу, витворюється образ епохи, визначається місце дії.

Композиція (від лат. *compositio* – складання, поєднання, зв'язування, зіставлення) – фундаментальна категорія художньої культури, суть якої

полягає у наявності певних правил, за якими автори будують твори просторових і часових мистецтв.

Композиційний план – це розгорнутий хореографічний сценарій балету (або концертного номера), що включає режисерську розробку сюжету.

Композиційний план – це музично-хореографічний сценарій, в якому в органічній єдності присутні драматургічний розвиток змісту танцю з докладним конкретним рішенням хореографічних форм та її втіленням.

Кульмінація – вершина музично-хореографічної дії, підготовлена експозицією, зав'язкою і розвитком дії. Тут досягає найвищого емоційного напруження динаміка розвитку сюжету, взаємовідношення героїв.

Малюнок танцю – це розташування і переміщення танцюючих по сценічному майданчику.

Мізансцена – це яскрава пластична форма, яка визначається розвитком сценічної дії і яка сприяє розкриттю ідейного задуму, як даної сцени, так і всієї постановки.

Міміка – це виразне обличчя, це робота м'язів обличчя виконавців, в якій відображаються всі рухи душі, перебіг думки людини, його внутрішній світ, зміна настроїв.

Поза є складовою кожного руху; це становище, яке приймає людське тіло.

Ракурс – це розташування виконавця щодо глядача чи іншого виконавця.

Репертуар – слово французького походження, яке означає добір хореографічних творів, які йдуть у якому-небудь театрі (колективі) за певний проміжок часу.

Реквізит – предмети, з якими виконується танець: капелюх, стілець, іграшки. Допомагає розкрити зміст номера.

Розв'язка – ідейно-етичний підсумок твору, який глядач повинен усвідомити в процесі збагнення того, що всього відбувається на сцені; п'ята частина хореографічного твору.

Ритм – термін «ритм» застосовується в широкому значенні і звичайно він відноситься до акцентованих ударів музики, що регулярно повторюються й надають характер музиці.

Сценарій (композиційний план) – це докладне, спеціально розроблена балетмейстером-хореографом послідовність танців або фігур танцю і пантомімних сцен.

Сценічний образ – найскладніший сплав внутрішніх та зовнішніх рис людської особистості.

Ступені перед кульмінацією – третій компонент основного закону драматургії, це та частина твору, де розгортається дія. Конфлікт, риси якого визначилися в зав'язці, знаходить напруженість.

Сюжетом називається система подій, за допомогою яких автор втілює суспільні конфлікти, розкриває характери героїв в діях і вчинках, у взаємовідносин між собою.

Сюжет – це конкретний розвиток тематики та хронологічна послідовність подій.

Танцмейстер – буквально означає «майстер танцю» – окремого номера.

Тема – це основна суспільна проблема, поставлена в творі. Тема – це той життєвий матеріал, який лягає в основу твору.

Фабула – це послідовність зображення подій, фактів, вчинків героїв у художньому оповіданні.

Фінал (лат. Finalis - кінцевий) – це кінець танцювального номеру, завершення останніх тактів музики, остання комбінація, відхід виконавців зі сцени або зупинка у фінальній позі.

Хореографічна лексика – це окремі рухи та пози, з яких складається танець.

Хореографічна мініатюра – мала форма танцювально-сценічної вистави. Існує як на естраді, так і у балетному театрі. Може бути сюжетною та безсюжетною. Є основою репертуару хореографічних ансамблів.

Хореографічний образ – це художній образ, виражений хореографічною мовою, це цілісний вираз в танці відчуттів, думок й характеру людини засобами хореографічного мистецтва.

Хореографічний образ – це сплав внутрішніх і зовнішніх рис особистості, розкритих засобами хореографії.

Хореографічний спектакль – велика форма танцювально-сценічного твору; складна художня система, що є логічним розвитком класичного балетного спектаклю, яка специфічним чином увібрала у себе його композицію форму, драматургію й постановчі прийоми.

Хореографічна сюїта – хореографічна композиція, яка складається із декількох танців, що об'єднані однією темою за принципом контрасту (повільно, швидко, дуже повільно, дуже швидко).

Хореографічний текст – поєднання у певній послідовності всіх танцювальних рухів, поз, міміки, жестів та ракурсів, що створюють той або інший танець, танцювально-пластичний епізод або хореографічний спектакль в цілому.

Хореографія – самобутній вид творчої діяльності народу, підлеглий закономірностям розвитку культури суспільства як одна з її форм.

Навчальне видання

**«КОМПОНЕНТИ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ: ТЕОРІЯ ТА
ПРАКТИКА»**

Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Хореографія»
денної та заочної форм навчання

Відповідальний за випуск: (Єфімова О.В.)

Комп'ютерна верстка:

Коректор:

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.

Відомості про видавництво

(зазначити номер ліцензії на видавничу діяльність та юридичну адресу)